

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กฤติยา นุชเกษม

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF THE STATE OF THE IMPLEMENTATION OF THE EARLY CHILDHOOD
EDUCATION CURRICULUM INTO THE PRACTICE OF EDUCATIONAL
INSTITUTIONS CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA DISTRICT OFFICE 3

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ของ กฤติยา นุชเกษม

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนนพวง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	กฤติยา นุชเกษม, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิษระ จตุพร
คำสำคัญ:	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 435 คน โดยได้กลุ่มตัวอย่างจากร้านเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละสถานศึกษาจนได้ครบตามจำนวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่า (t-test), (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เปรียบเทียบโดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการศึกษากำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ รองลงมา ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน แต่จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: A STUDY OF THE STATE OF THE IMPLEMENTATION OF THE EARLY CHILDHOOD EDUCATION CURRICULUM INTO THE PRACTICE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA DISTRICT OFFICE 3

Author: Kittiya Nuchkasem, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Watchara Jatuporn

Keywords: Early education curriculum, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3

ABSTRACT

The purpose of this study is to study 1) educational curriculum implemented in schools. The purpose of this study is to compare the administration of District 3 and 2) under the jurisdiction of the Chiang Mai primary school education service area office. The purpose of this study is to study the current situation of curriculum implementation in primary education. The purpose of this study is to study the implementation of District 3 and comparative education curriculum under the jurisdiction of Chiang Mai primary school education service area. In the office of Chiang Mai primary school education service area, according to gender, educational background, and work experience Manager of open education institutions for preschool children in the office of primary education service area in Chiang Mai 3, 345. Samples from Casey and Morgan's off the shelf stores. The research tool is questionnaire survey, and the data collected through questionnaire survey. Frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, Pearson product moment correlation coefficient and multiple stepwise regression analysis of statistical data used for data analysis. T-test, F-test, and one-way analysis of variance, namely analysis of variance, analysis of variance and analysis of variance. "Scheffe" method Research results: 1) The overall educational condition of implementing the early childhood education curriculum for educational institutions under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. The experience management plan, followed by development assessment. The aspect of making the curriculum of early childhood education schools, respectively, and the side with the lowest average. in the management of media environment and learning resources 2) Comparison of opinions towards the implementation of early childhood education programs into practice of educational institutions Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, classified by sex, it was found that the teachers had no difference in their opinions on the implementation of the early childhood education curriculum into the school's practice. but classified by educational qualifications and classified by work experience, it was found that teachers had opinions on the implementation of early childhood education curriculum into school practice. differed statistically at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณา เป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชระ จตุพร อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.อนุกุล ศรีสมบัติ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตร มหาบัณฑิตและดุขฎิบัณฑิต ขอขอบพระคุณ นางสาวลักการะ หนันชัย ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ และนายชวลิตชัย ชัยชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนต.ช.ด.ไลออนส์ มหาจักร 8

ขอขอบคุณ ผู้บริหารและข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อการศึกษาครั้งนี้อย่างครบถ้วน

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ผู้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนในการทำงานในทุก ๆ ด้าน มาโดยตลอดทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง สมาชิกทุกคน ในครอบครัวและครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้กำลังใจที่ดีแก่ผู้ศึกษา

กฤติยา นุชเกษม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรและการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา.....	20
งานวิจัยเกี่ยวข้อง	57
กรอบแนวคิดการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61

การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 5 บทสรุป.....	90
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผลการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	108
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ เครื่องมือวิจัย	109
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	115
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	116
ประวัติผู้วิจัย	125

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 แยกเป็นรายด้าน	68
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	69
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดประสบการณ์	71
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	73
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้.....	75
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการประเมินพัฒนาการ.....	76
ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ (n = 435).....	78
ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ	79

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา (n = 435)80

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ
การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา82

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวิธีของ scheffe' (n
= 435).....83

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านประเมินพัฒนาการ (n=435) โดยวิธีของ Sheffe' (n = 435)
.....84

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (n = 435)85

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ
การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน87

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ
ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนก
ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดประสบการณ์ โดยวิธีของ Scheffe' (n = 435)
.....88

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ
ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนก
ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยวิธีการ
ของ scheffe'89

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงแผนภาพแสดงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	37
ภาพ 2 แสดงแผนภาพความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กับ การประเมินพัฒนาการ.....	53
ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบ การศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งซึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) ควรจัดการศึกษาเด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบ การศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะ “เด็กปฐมวัย” ได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ารวดเร็วและดีมาน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ปัจจัยทางด้าน “ทรัพยากรมนุษย์” เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะในช่วง “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อการพัฒนาการในเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยดังกล่าว ถือเป็นรากฐานของการเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญควรที่จะส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และมีการจัด ประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มี

คุณธรรมจริยธรรม สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ, 2548) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สถานศึกษาจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะ ฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล ปลูกฝัง คุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542)

สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ประกอบด้วย 5 อำเภอ คือ อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอแม่อาย อำเภอฝาง และอำเภอเวียงแหง มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 144 โรง แบ่งออกเป็นในอำเภอแม่อายมีสถานศึกษาจำนวน 36 โรง อำเภอฝางมีสถานศึกษา จำนวน 48 โรง อำเภอไชยปราการมีสถานศึกษา 21 โรง อำเภอเชียงดาวมีสถานศึกษาจำนวน 30 โรงและอำเภอเวียงแหงมีสถานศึกษาทั้งหมด 9 โรง เปิดสอนในระดับชั้นปฐมวัยจนถึงประถมศึกษาปีที่ 6, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหลักสูตรระดับปฐมวัยคือสถานศึกษาในเขตพื้นที่ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนา หลักสูตรหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในส่วนของความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร การจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย การนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหรือการพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนสอน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาปฐมวัย รวมถึงขาดการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย จึงทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่เป็นตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้จากการนิเทศและติดตามผลการประเมินหลักสูตร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2562

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ซึ่งนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับ สถานศึกษาในเขตพื้นที่ และผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้สำนักงานเขตมีข้อมูลเพื่อนำไปใช้ แนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนา การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติแตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 144 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 144 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,250 คน รวมเป็นจำนวน 2,394 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 435 คน โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน จากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple) ตามสัดส่วนของขนาดประชากรในแต่ละโรงเรียนจนได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยศึกษาจากแนวคิดจากคู่มือหลักสูตรการปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

- 2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร
- 2.2 ด้านการจัดประสบการณ์
- 2.3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 2.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 2.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ

3. ขอบข่ายด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ

- 1) หญิง
- 2) ชาย

3.1.2 วุฒิทางการศึกษา

- 1) ระดับปริญญาตรี
- 2) ระดับปริญญาโท
- 3) ระดับปริญญาเอก

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) 11-20 ปี
- 4) 21 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
- 3.2.2 ด้านการจัดประสบการณ์
- 3.2.3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 3.2.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 3.2.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ

นียมคัพทเฉพาะ

1. **การศึกษาปฐมวัย** หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กที่อยู่ในวัยเด็กตอนต้นซึ่งครอบคลุมตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อให้เด็กเจริญงอกงามตามธรรมชาติ

2. **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย** หมายถึง แบบแผนหรือโครงการในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

3. **การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ** หมายถึง การดำเนินงานการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

4. **สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ** หมายถึง ระดับคุณภาพการดำเนินงานในสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ ดังนี้

4.1 **ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย** หมายถึง สถานศึกษามีการศึกษาทำความเข้าใจและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนปฐมวัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งนำไปใช้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิผลตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

4.2 **ด้านการจัดทำประสบการณ์** หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริงและต้องเน้นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายต่อการเรียนรู้ซึ่งต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนสำหรับเด็ก

4.3 **ด้านการจัดทำแผนจัดประสบการณ์** หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้เด็กซึ่งช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร และทราบถึงพัฒนาการของเด็ก

4.4 **ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้** หมายถึง สถานศึกษามีสิ่งที่เป็นตัวกลางให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ตรงของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนที่เหมาะสมกับเด็ก และเป็นส่งเสริมทักษะการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาการของเด็ก

4.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ หมายถึง สถานศึกษามีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนด วิธีการและเครื่องมือในการวัดผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การบันทึกและสรุปพฤติกรรม การรายงานผล การนำผลงานการวัดผลและประเมินผล มาใช้ในการปรับปรุงการจัดเรียนการสอน

5. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

6. **ครูผู้สอนในสถานที่เปิดสอนระดับปฐมวัย** หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

7. **สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3** หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 144 แห่ง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้ข้อมูลการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ เพื่อประกอบการพิจารณาการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

2. สถานศึกษาที่มีความสนใจนำข้อมูลการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติไปประกอบการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและศึกษา
เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การจัดการศึกษาปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. นโยบายจัดการศึกษาปฐมวัย
5. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรและการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 1.1 แนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
 - 1.2 สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี
2. การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สู่การปฏิบัติใน

สถานศึกษา

- 2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 การจัดประสบการณ์
- 2.3 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 2.4 การจัดสภาพแวดล้อมสื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 2.5 การประเมินพัฒนาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญในพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา มุ่งการวางพื้นฐานที่ดีให้กับเด็ก อีกทั้งสนองความต้องการของเด็กขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและความสนใจของเด็กซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวถึง การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารการดูแล และการให้คำปรึกษาแก่เด็กจากแรกเกิดจนถึงอายุ 8 ขวบ โดยจัดเป็นระบบบูรณาการระหว่าง การดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กเข้าด้วยกัน เรียกว่า Edu care โดยการศึกษาปฐมวัยจะครอบคลุมถึงการดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล

ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ (2561) กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และวางรากฐานบุคลิกภาพ และการพัฒนาสมอง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาการสมอง โดยมีต่างจากการศึกษาระดับอื่น เพื่อมุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะก้าวสู่ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดสำคัญที่ควรมีการวางแผนและจัดโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

กล่าวโดยสรุปว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กตั้งแต่อายุแรกเกิดจนถึง 6 ปี มีช่วงเวลาสำคัญในชีวิตที่มีการพัฒนาทางสมอง เพื่อเตรียมความพร้อมของทุกด้าน เช่น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

2. ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในเรื่องของสมอง การเจริญเติบโต และพัฒนาการเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป เพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2555) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในทศวรรษที่ผ่านมา มีการใช้ศาสตร์ต่าง ๆ ไปวิเคราะห์สมอง ภาพถ่ายสมองเพื่อศึกษาพัฒนาการแต่ละขั้นตอน ความรู้ใหม่ พบว่า โอกาสแห่งการเรียนรู้และอัตราการเรียนรู้สูงสุดอยู่ในช่วงวัยเด็ก การเติบโตและพัฒนาการของสมองเป็นรากฐานของการเรียนรู้และเริ่มตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์ในช่วง 3-6 เดือนในครรภ์มีการสร้างเซลล์สมองสูงสุด การเติบโตของสมองสูงสุดในช่วง 0-6 ปี เป็นการเติบโตทางปริมาณทำให้สมองของเด็กมีขนาด 90-95% และไม่ได้หยุดเติบโตเมื่ออายุ 6 ปี แต่เติบโตจนถึงอายุ 20-25 ปี จากองค์ความรู้นี้ นำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ ให้เข้ากับพัฒนาการของสมอง จึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังบ่มเพาะเป็นพิเศษ โดยถือว่าการปลูกฝัง หรือการบ่มเพาะใด ๆ จะเป็นการสร้างฐานรากของชีวิต ที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และให้ถือว่าการลงทุนในช่วงวัยนี้เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด

ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม ควรคำนึงถึงการเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างได้สัดส่วน กล่าวคือเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมพัฒนาการด้านร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกส่วน ได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่สังคม การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพมีผลมาจากการส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่ปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะวิกฤตที่เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การกระตุ้นตา หู จมูก ลิ้น และกาย ให้ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส และได้เรียนรู้โดยการเล่นตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะการได้รับ

ความรัก ความอบอุ่น การดูแลจากพ่อแม่ จะช่วยให้ใยประสาทในเซลล์สมองขยายออกงาม ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ง่าย รู้เหตุผล อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์มากที่สุด เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ทุกอย่างในวัยที่เขายังเล็กอยู่ แต่ถ้าหากเด็กวัยนี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ เมื่อพ้นวัยนี้ไปเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยความยากลำบากและในบางอย่างก็ไม่สามารถเรียนรู้ได้อีกเลย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นพัฒนาช่วงสำคัญของเด็กวัยนี้เหมาะสม และเสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างได้สัดส่วน กล่าวคือเปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมพัฒนาการด้านร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกส่วน ได้รับการปลูกฝังและเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเต็มที่

3. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

สมบัติ สิงห์คำ (2550) ให้ความหมายของหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นโรงเรียนจะต้องจัดโรงเรียนให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังนี้

1. มุ่งเน้นให้ครูพัฒนานักเรียนช่วยเหลือนักเรียนให้เจริญเติบโตทางสติปัญญา อารมณ์ สังคมและร่างกาย
2. มีการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กในทุกด้าน
3. มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่น อบอุ่นสบาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน
4. มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย จัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
5. ครูจะต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
6. ครูจะต้องสังเกตและประเมินการสอนของตน
7. พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก มีความสัมพันธ์กับครอบครัวของเด็ก ผู้ปกครองจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

นิตยา ภัสสรศิริและวิศิษฎ์ ลิ้มพัฒนศิริ (2556) ให้ความหมายไว้ว่าหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถ

และความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่รวมทั้งเตรียมเด็ก ให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กภายใต้บริบททางวัฒนธรรม อารยธรรมและวิถีชีวิตทางสังคม ลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน โดยมีหลักการจัดการศึกษา ดังนี้

1. หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม โดยเริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรง กระตุ้นให้สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ระวังแจ่มใส สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง ได้พัฒนาด้านสังคม โดยให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บนวิถีชีวิตของเด็กตามสภาพครอบครัว บริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย

2. หลักการจัดประสบการณ์ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญโดยการจัดอบรมเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่และจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความรักแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นเรียนให้สนุก เล่นให้มีความสุขและเกิดพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล

3. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทยโดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทย ความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม เคารพนับถือและกตัญญูต่อบิดามารดา มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นและประเทศไทย

4. หลักความร่วมมือ โดยครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขตลอดจนพร้อมที่จะเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

5. หลักแห่งความสอดคล้องของอุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นหลักการจัดการศึกษาที่ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจะต้องส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ มีกิจกรรมที่

หลากหลาย มีการเรียนรู้ผ่านการเล่นและที่สำคัญต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กเพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน

4. นโยบายจัดการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2563) กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับสถานศึกษา และครูดังนี้

1. นโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้ยึดหลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development) โดยการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการ 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา สมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเพิ่มความสำคัญของการพัฒนาด้านตัวตน (Self-Development) และการพัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) ให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุมีผล และรู้จักกำกับตนเอง

เป้าหมายความสำเร็จ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยอย่างรอบด้านและสมดุล มีความเชื่อมั่น และมีความภูมิใจในตนเอง มีทักษะการคิด กำกับตนเองได้ และมีความสุข

2. แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา

การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตามนโยบายข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับสถานศึกษา ดังนี้

2.1 เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากการฝึกคิดและลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ให้เด็กฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ เพื่อหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำวางแผน ตัดสินใจ ลงมือทำ และนำเสนอ รวมทั้งสะท้อนความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่คิด ความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้ โดยครูเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการ ความสนใจ และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

2.2 จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ยืดหยุ่น เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม สมดุลและต่อเนื่อง สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และลำดับขั้นพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล รวมทั้ง สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสนใจ สถานการณ์ บริบท หรือวิถีชีวิตจริงของเด็ก

2.3 จัดหาหรือพัฒนาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ

เพื่อให้เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายและมีความหมายต่อการพัฒนาเด็ก ทั้งการเล่นอิสระ การเล่นร่วมกันและการเล่นที่มีข้อตกลง ในกิจกรรมที่เด็กจดจ่อใส่ใจ ได้รับแรงบันดาลใจ ได้วางแผนด้วยตนเอง ลองผิดลองถูก ผีกฝน ทักษะ และการคิดแก้ปัญหา

2.4 จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก อบอุ่น ปลอดภัย เป็นมิตร มีอิสระและท้าทาย เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาสูงที่สุด เรียนรู้อย่างมีความสุข รวมทั้งส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็กกับเด็ก และเด็กกับครู

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้เท่าทัน ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึง การวิจัยและพัฒนาสื่อ รูปแบบ วิธีการ หรือนวัตกรรมสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.6 ประสานความร่วมมือ และสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน ใ้บการดูแล พัฒนาและจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ สำหรับครูปฐมวัย

ตามนโยบายข้างต้นนั้น ครู เป็นผู้ที่มิบทบาทและกลไกที่สำคัญ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะ ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้สังเกต ร่วมเรียนรู้ไปกับเด็ก และเชื่อมโยงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ กระบวนการศึกษาธิการจึงกำหนดแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับครู เพื่อให้เกิด “5 สิ่งที่มีอยู่จริง” ดังนี้

3.1 ครูมีอยู่จริง “ครูคุณภาพ ครูเพื่อศิษย์” หมายถึง ครูต้องเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพ มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะ สมอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่น ทำเพื่อเปลี่ยนแปลงให้มีสิ่งใหม่ที่ดีว่าเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งทางใจ มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก

3.2 เด็กมีอยู่จริง “เด็กได้คิด วางแผน ทำ แก้ปัญหา ด้วยตนเอง และเป็นที่ยอมรับ” หมายถึงการสร้างควมมั่นใจในความสามารถของตนเองให้แก่เด็ก โดยครูเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพ ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด เลือกลงมือทำ ทดลองแก้ปัญหา นำเสนอ และทบทวนทำแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นและสิ่งที่เด็กทำสำเร็จได้รับการยอมรับจากเพื่อน ครู และพ่อแม่ ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ ดังนั้น การทำให้เด็ก มีตัวตนอยู่จริง พ่อแม่ และครู ต้องส่งเสริมสร้างความมีตัวตนให้กับเด็ก โดยเคารพในความรู้สึกนึกคิดของเด็กกระตุ้น

ให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตัวเอง สอนให้เด็กตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้เอง ให้เด็กมีโอกาสในการตัดสินใจ ให้เด็กได้เรียนรู้ผลจากการตัดสินใจ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

3.3 หลักสูตรมืออยู่จริง “ให้โอกาสการเรียนรู้และความสำเร็จแก่เด็ก” หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สร้างโอกาสทางการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดีให้แก่เด็ก สร้างทักษะชีวิต ช่วยให้เด็กมีความพร้อมพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้และมีทักษะชีวิต ทำให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในระหว่างการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในระยะยาว

3.4 ครอบครัวยุคใหม่ “ครอบครัวอบอุ่น ปลอดภัย มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก” หมายถึง ครอบครัวที่เลี้ยงดูเด็กด้วยความรักและความเข้าใจ ให้โอกาสให้กำลังใจ ส่งเสริมการคิดและการกระทำเชิงบวกซึ่งเด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาจากครอบครัวเป็นลำดับแรก ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวและสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยผ่านการสื่อสารเชิงบวก สร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาทักษะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ และให้กำลังใจกันและกัน

3.5 เพื่อนร่วมงานมืออยู่จริง “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบ” หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ครูจะต้องทำงานร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญแต่การร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันพัฒนาเด็ก พัฒนาสิ่งที่ดีกว่า เพื่อการพัฒนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

สรุปได้ว่า นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดและเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทุกด้านของเด็กที่กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงมีส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้องให้มีคุณภาพ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และให้เด็กได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นเด็กให้มีความสำคัญ ที่สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคม มีความสุขต่อการเรียนรู้ต่อไป

5. การบริหารหลักสูตร

5.1 ความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียน

ให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้ยิ่งใน ระดับการศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัยต้องทำหน้าที่เป็นผู้พัฒนา หลักสูตร ซึ่งหมายถึง การสร้างการใช้ และปรับปรุงหลักสูตรนอกเหนือจากหน้าที่ในการสอน ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้การใช้หลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์ (2548) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรว่า เป็นการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรผู้บริหารจะเป็นแกนนำโดยมีผู้ช่วยในฝ่ายต่าง ๆ ครูวิชาการ ครูผู้สอน และหน่วยงาน อื่น ๆ ที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตร เช่น กรรมการสถานศึกษา กรรมการบริหารหลักสูตร เป็นต้น

ธงชัย ช่อพฤกษา (2548) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินวางแผน กำกับ จัดระบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การนำหลักสูตร ไปใช้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัชรวิ บูรณสิงค์ (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา หมายถึง การจัดการและการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุน ให้การจัด กิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อจุดหมายหรือจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถานศึกษานั้น ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดทำ ปรับปรุง และ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว หรือสร้างขึ้นใหม่ สมองกับสภาพความต้องการของ สังคมปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นแกนนำและมีผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ครูวิชาการ ครูผู้สอน และรวมไปถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตร

5.2 กระบวนการการบริหารจัดการหลักสูตร

มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึง กระบวนการการบริหารจัดการหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษา วิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสาร

ประกอบหลักสูตรต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดแผนการเรียน
6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่งบประมาณ การบริการห้องสมุด เป็นต้น
8. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร
9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นการนำกระบวนการบริหารงานมาประยุกต์เพื่อใช้ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งกระบวนการบริหาร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน 1) ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร 2) ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุนตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร และ 3) การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจะต้องมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรวัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อที่จะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อม สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

- 1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคคล ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยการสำรวจสภาพปัจจุบันของบุคลากร จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ รวมถึงการศึกษาดูงาน จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สื่อ เอกสาร

1.2 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของบุคลากร จัดอบรมสัมมนา รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา และคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็นซึ่งสถานศึกษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามความจำเป็นโดยอ้างอิงตามระเบียบการที่กำหนด

1.4 จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา โดยการรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบ

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสนองนโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ และจัดทำเป็นแผนแม่บทการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

1.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานองค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและขอความร่วมมือ โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอก เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาได้บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว

สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น

2.2 ร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยดำเนินการคือ กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายหรือจุดหมาย กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สารการเรียนรู้รายปีและเวลาเรียน กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และรวมถึงการบริหาร จัดการหลักสูตร คือ กำหนดวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุน ให้การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาบรรลุผล เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์

2.3 ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เมื่อดำเนินการจัดหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยเสร็จสิ้นแล้ว สถานศึกษากำหนดให้มีการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ อาจให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร องค์ประกอบต่าง ๆ แล้วประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่านำไปใช้ได้ดี เพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องใด

สรุปได้ว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยกำหนด วิสัยทัศน์ หลักการ สารการเรียนรู้และ การจัดประสบการณ์ การประเมินพัฒนาการและการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

3. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาวางแผนดำเนินการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวางแผนดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังนี้

3.1 การจัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและการสร้างบรรยากาศการ เรียนรู้

3.2 จัดหา เลือก ใช้ จัดทำ และพัฒนาสื่อ

3.3 การจัดประสบการณ์

3.4 การประเมินพัฒนาการ

3.5 การวิจัยเพื่อพัฒนา

3.6 นิเทศ กำกับ ติดตาม

โดยผู้บริหารให้ความสนใจกับครูให้พัฒนาตนเองและวางแผนการจัด ประสบการณ์ในเรื่องการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ห้องเรียน การใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี การวิจัย เพื่อพัฒนาและรวมไปถึงส่งเสริมการระดมทรัพยากรมาใช้อย่างคุ้มค่า จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ การนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องทำความเข้าใจ ครูต้องมีพัฒนาตนเอง และวางแผนดำเนินการร่วมกันในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนา การส่งเสริมการระดมทรัพยากรมาใช้ จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ และการวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

4. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาบริหารจัดการให้เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรไปใช้ตามแผนดำเนินการใช้หลักสูตรที่วางไว้ คือ การดำเนินงานในส่วนของ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือกรับ จัดทำ และพัฒนาสื่อ การจัดประสบการณ์ การประเมินพัฒนาการ การวิจัยเพื่อพัฒนา ตลอดจนการนิเทศ กำกับ ติดตาม รวมไปถึง การบริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปทุมวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารจัดการให้เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงการจัดประสบการณ์ การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนและการระดมทรัพยากรมาใช้ในการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และงานวิชาการจากภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

- 5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 5.2 มีแผนงาน/โครงการนิเทศ กำกับ ติดตามในสถานศึกษา
- 5.3 มีรายงานการนิเทศปรากฏเป็นหลักฐาน
- 5.4 มีระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผล

สรุปได้ว่า ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล หมายถึง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ โดยการวางแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตร รวบรวมข้อมูล และการสรุปผล เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษามีการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการประเมินตนเอง และการประเมินจากองค์กรภายนอก สรุปผลการดำเนินงาน เขียนรายงานผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องและชุมชน ตลอดจนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยมีการประเมินตนเอง และประเมินจากองค์กรภายนอก สรุปผลการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำ และรายงานผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

7. ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ได้บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร โดยสถานศึกษานำผลการดำเนินงาน รวมทั้ง ปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหาร จัดการหลักสูตร และดำเนินการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ด้านการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง มีการนำผลการดำเนินงาน ปัญหา ข้อเสนอแนะ ผลการประเมินตนเองและการประเมินภายนอกมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

หลักสูตรและการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุลครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก รวมทั้งการให้การศึกษามีคุณภาพด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมาย

ของหลักสูตร ด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่สะท้อนถึงพัฒนาการและการเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งครอบครัวสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรม และความเป็นไทยกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จัดทำขึ้นโดยยึดปรัชญาการศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์ หลักการ บนพื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยสากล และความเป็นไทย ครอบคลุมการอบรมเลี้ยงดูการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็ก ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้แก่เด็ก และมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ด้วยความร่วมมือของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครอบครัว ชุมชนสังคม และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สู่การสร้างคนไทยที่มีศักยภาพในอนาคต เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิด ดังนี้

1.1 แนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ดังนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็ก แต่อัตราการเจริญเติบโต และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการประกอบด้วยด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กในแต่ละด้าน อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่า การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก มีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน ทฤษฎีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ และสังคม ระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กมีความไว้วางใจในผู้อื่นเห็นคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีเคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตย และทฤษฎีพัฒนาการด้าน

สติปัญญา อธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะและความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริม เผื่อระวัง และช่วยแก้ไขปัญหาให้เด็กได้พัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการการพัฒนาเด็กอย่างเป็นทางการเป็นองค์รวม เป็นการคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน ในการดูแลพัฒนา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กต้องไม่เน้นที่ด้านใดด้านหนึ่ง จนละเลยด้านอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละด้านของพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ต้องการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโต และมีพัฒนาการสมวัยอย่างเป็นทางการเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเป็นแนวทางที่สำคัญในการตัดสินใจที่จะปฏิบัติต่อเด็ก ด้วยความรู้ความเข้าใจ ที่ประกอบด้วย ความเหมาะสมกับวัยหรืออายุของเด็กว่าพัฒนาการในช่วงวัยนั้น ๆ ของเด็กเป็นอย่างไร ต้องการการส่งเสริมอย่างไร การมีความรู้ทางพัฒนาการตามช่วงวัย จะทำให้สามารถทำนายพัฒนาการในลำดับต่อไปได้ และสามารถวางแผนการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและช่วยเหลือเด็กได้อย่างเหมาะสม สำหรับความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคนเป็นการคำนึงถึงเด็กเป็นรายบุคคลที่มีความชอบ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดที่แตกต่างกัน โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เพื่อการปฏิบัติต่อเด็กที่คำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ และความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ เป็นการคำนึงถึงบริบทที่แวดล้อมเด็ก เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นอย่างมีความหมายและมีความเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ครอบครัว และชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งความรู้ความเข้าใจดังกล่าว สามารถใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย การสร้างกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกัน การประเมินพัฒนาการ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชน โดยยึดหลักการตัดสินใจในการปฏิบัติบนฐานความรู้ จากแนวคิดทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง สมองของเด็กเป็นสมองที่สร้างสรรค์และมีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับอารมณ์ สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญมากที่สุด และมีการพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยในช่วงนี้เซลล์สมองจะมี

การพัฒนาเชื่อมต่อและทำหน้าที่ในการควบคุมการทำงานพื้นฐานของร่างกาย สำหรับในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี จะเป็นช่วงที่เซลล์สมองเจริญเติบโตและขยายเครือข่ายใยสมองอย่างรวดเร็ว โดยปัจจัยในการพัฒนาของสมอง ประกอบด้วย พันธุกรรม โภชนาการ และสิ่งแวดล้อมสมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการ ความฉลาด และพัฒนาการทุกด้าน การพัฒนาของสมองทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าวัยใด สำหรับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (Brain-based Learning) เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง โครงสร้างและการทำงานของสมองที่มีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตามช่วงวัย และมีความยืดหยุ่นทำให้การพัฒนาสมองเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองที่เป็นเครือข่ายซับซ้อนและหนาแน่นจะเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี ซึ่งเมื่อเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ได้รับการกระตุ้นมากขึ้นเท่าใด ยิ่งทำให้สมองมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและจดจำได้มากขึ้น แต่หากไม่ได้รับการกระตุ้นจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับอย่างหลากหลายจะไม่เกิดการเชื่อมต่อ โดยการกระตุ้นจุดเชื่อมต่อเหล่านั้นเกิดจากการที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำ ปฏิบัติด้วยตนเองผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางสมอง เป็นการเรียนรู้จากของจริงไปหาสัญลักษณ์ จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม โดยคำนึงถึงความสามารถตามวัยและพัฒนาการ อย่างไรก็ตาม เมื่อสมองเจริญเติบโตในช่วงวัยต่าง ๆ และเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาที่ต่างกัน 6 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี จะเห็นว่าการเรียนรู้และทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า “หน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้” ซึ่งเมื่อผ่านช่วงเวลานั้นในแต่ละช่วงวัย ถ้าสมองไม่ได้รับการกระตุ้นหรือได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมโอกาสที่จะฝึกอาจายากหรือทำไม่ได้เลย ผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นคนที่สำคัญที่จะต้องคอยสังเกต และใช้โอกาสนี้ช่วยเด็กเพื่อก้าวไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านในแต่ละช่วงวัย สำหรับช่วงปฐมวัยเป็นช่วงโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาทักษะสมอง หรือ EF (Executive Function) ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้า ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคิดความรู้สึก และการกระทำ โดยสมองส่วนนี้กำลังพัฒนามากที่สุด เป็นช่วงของการพัฒนาความสามารถในการคิด การจัดระเบียบตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการยับยั้งชั่งใจ การคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การใส่ใจจดจ่อการวางแผน การตั้งเป้าหมาย ความมุ่งมั่น การจดจำ การเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และการลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ ทักษะสมอง (EF)

จึงเป็นทักษะที่ต้อง ได้รับการฝึกฝนในชีวิตประจำวันของเด็กผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำเพื่อให้เกิดความพร้อม และมีทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในอนาคต นอกจากนี้ สมอวยังเป็นอวัยวะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาและการสื่อสาร การเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ จากการปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและสถานการณ์รอบตัว สมอวยมีตำแหน่งรับรู้ต่าง ๆ กัน ได้แก่ ส่วนรับภาพ ส่วนรับเสียง ส่วนรับสัมผัสและรับรู้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สมอวยส่วนต่าง ๆ เหล่านี้พัฒนาขึ้นมาได้ช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยสมอวยเด็กมีความจำผ่านการฟัง ต้องการรับรู้ข้อมูลเสียงพร้อมเห็นภาพ เริ่มรู้จักเสียงที่เหมือนและแตกต่าง และสามารถเรียนรู้จังหวะของคำได้จากการฟังซ้ำ สมอวยของเด็กที่เข้าใจเกี่ยวกับภาพเสียง และสัมผัสแบบต่าง ๆ มีความสำคัญมาก เพราะข้อมูลจากภาพ เสียง และสัมผัสเหล่านี้จะก่อรูปขึ้นเป็นเรื่องราวที่จะรับรู้และเข้าใจซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ได้ในที่สุด สมอวยส่วนหน้านั้นมีหน้าที่คิด ตัดสินใจ เชื่อมโยงการรับรู้ไปสู่การกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอน สมอวยเด็กที่สามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมของภาษาที่เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมจึงจะเรียนรู้ได้ดี

1.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมการแสดงออกของเด็กอย่างอิสระตามความต้องการ และจินตนาการสร้างสรรค์ของตนเอง เป็นการสะท้อนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในชีวิตประจำวัน จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ บุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเล่นทำให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายและส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กการเล่นของเด็กปฐมวัยจัดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งการเล่นอย่างมีความหมายเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์และแสดงออกถึงตนเอง ได้เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสสำรวจ ทดลอง คิดสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมบุคคลรอบตัว และส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ก้าวหน้าไปตามวัยอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการถ่ายทอดจากผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้

มากกว่า ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดและความคิดสร้างสรรค์พัฒนาภาษา ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทักษะพื้นฐานที่สำคัญและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งความรู้สึที่ดีต่อตนเอง บุคคลสิ่งต่าง ๆ และสถานการณ์รอบตัว การเรียนรู้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเลือกตามความสนใจ ลงมือกระทำผ่านสื่อ อุปกรณ์ และของเล่นที่ตอบสนองการเรียนรู้และมีความยืดหยุ่น การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการลองผิดลองถูก การได้สัมผัสกระทำและการกระทำซ้ำ ๆ เด็กจะมีความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น เกิดการค้นพบและการแก้ปัญหา ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ผู้ใหญ่ควรเป็นผู้สนับสนุนวิธีการการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่อิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้และเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

1.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็ก การสร้างคุณค่า และสุขภาวะให้แก่เด็กปฐมวัยทุกคนเด็กปฐมวัยควรได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคนโดยมีสิทธิในการอยู่รอด สิทธิได้รับการคุ้มครอง สิทธิในด้านพัฒนาการ และสิทธิการมีส่วนร่วมตามที่กฎหมายระบุไว้เด็กแต่ละคนมีคุณค่าในตนเองและควรสร้างคุณค่าและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นกับเด็กจากการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาที่มีคุณภาพพร้อมกับการส่งเสริมด้านสุขภาวะทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการได้รับโภชนาการที่ดี การดูแลสุขภาพอนามัย การมีโอกาสนักพักผ่อน เล่น การปกป้องคุ้มครองจากการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุตลอดจนการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขอนามัย อนึ่ง สำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะควรได้รับการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาอย่างเหมาะสมเช่นกัน

1.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูควบคู่การให้การศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา หรือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนอย่างเป็นองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหมายรวมถึงการดูแลเอาใจใส่เด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร การดูแลสุขภาพ โภชนาการและความปลอดภัยและการอบรมกล่อมเกลาให้เด็กมีจิตใจดี มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม และมีทักษะชีวิตการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก และการปฏิบัติตนของผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กที่มุ่งตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก โดยมุ่งให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี อารมณ์แจ่มใสมีความประพฤติดี มีวินัย รู้จักควบคุมตนเองมี

ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก คือ การที่ผู้ใหญ่ที่แวดล้อมเด็กให้ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับความคิดเห็นของเด็ก การใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู ผู้ใหญ่ที่ดูแลเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กใช้การสร้างวินัยเชิงบวกในการอบรมบ่มนิสัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเป้าหมายชีวิต มีวินัยในตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น สามารถจัดการกับความเครียดและปัญหาต่าง ๆ ได้ การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่ครอบครัวและสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องปฏิบัติอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน สำหรับการให้การศึกษาเด็กในช่วงปฐมวัยนั้น ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยการความสะอาดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย ให้เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากการลงมือปฏิบัติและค้นพบด้วยตนเอง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายและการวางแผนในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญและพัฒนาเด็กแต่ละคนอย่างเต็มศักยภาพ

1.1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ผ่านการเล่นและการทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เป็นหน้าที่ของผู้สอนต้องวางแผนโดยบูรณาการทั้งวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษาดนตรี และการเคลื่อนไหว คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพอนามัย และศาสตร์อื่น ๆ โดยไม่แบ่งเป็นรายวิชาแต่จะมีการผสมผสานความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติของแต่ละศาสตร์ในการจัดประสบการณ์ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติเหมาะสมตามวัยของเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการผ่านสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา และสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ ตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก โดยออกแบบการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ทำให้เกิดความหลากหลาย ภายใต้สาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่มีการเชื่อมโยงกับการพัฒนามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กและความสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของหลักสูตร โดยมีรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กจะจัดขึ้นโดยคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ผ่าน การเล่น การลงมือปฏิบัติ การสำรวจ การทดลอง การสร้างชิ้นงานที่สร้างสรรค์และการเห็นแบบอย่าง

ที่ดี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายจะช่วยตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งเสริมความชอบ ความสนใจ และความถนัดซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างรอบด้าน พัฒนาทักษะชีวิต และทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

1.1.8 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถนำสื่อเทคโนโลยี และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ โดยสื่อเป็นตัวกลางและเครื่องมือเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น สามารถเป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ของเล่น ตลอดจนเทคนิควิธีการ ที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรม เข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรม เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความชอบ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ควรมีสื่อที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อน วัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และส่งเสริมการลงมือปฏิบัติจริงของเด็ก โดยการจัดสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มตนจากสื่อของจริง ของจำลอง (3 มิติ) ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง (2 มิติ) และสัญลักษณ์จากรูปธรรมไปสู่นามธรรมตามลำดับ สำหรับเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อการตอบสนองความต้องการและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ของเล่นเด็ก และวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต้องเป็นการเลือกใช้อย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือประเภทดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อการใช้กับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ควรใช้กับเด็กอย่างมีจุดมุ่งหมายและใช้เป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ จำกัดช่วงเวลาในการใช้ และมีข้อตกลงในการใช้ที่เหมาะสมกับวัย โดยใช้เป็นทางเลือกไม่บังคับใช้ และไม่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสื่อหลัก ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทาง

จิตภาพ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กกรวมทั้งการส่งเสริมบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้สอนและเด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สภาพแวดล้อมที่ดีควรสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองและพัฒนาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

1.1.9 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก สำหรับการส่งเสริมความก้าวหน้า และช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อพบเด็กล่าช้าหรือมีปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการและการเรียนรู้ไม่ใช้การตัดสินผลการศึกษาและไม่ใช้แบบทดสอบในการประเมิน เป็นการประเมินตามสภาพจริงที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลายอย่างมีจุดมุ่งหมาย เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาการตามวัยของเด็ก ตลอดจนรูปแบบการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กที่มีการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ กิจกรรมตามสภาพจริงหรือคล้ายจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีโอกาสแสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ จากการปฏิบัติกิจกรรมหรือการสร้างงานที่เป็นผลผลิตเพื่อเป็นการสะท้อนภาพที่แท้จริง มีการนำเสนอหลักฐานในการประเมินที่น่าเชื่อถือในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อสื่อสารผลการประเมินให้แก่ครอบครัว รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการ จะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

1.1.10 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ของเด็ก สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะเป็นส่วนนสำคัญที่อบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก จึงไม่เพียงแต่แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเท่านั้น แต่ยังต้องมีการทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชนที่มีรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาเด็กร่วมกัน เช่น โปรแกรมการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในการดูแลและพัฒนาเด็ก โปรแกรมการช่วยเหลือครอบครัวและเด็กในด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ

และการส่งเสริมพัฒนาการ การเยี่ยมบ้านเด็ก การสร้างช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างการศึกษา ระดับอนุบาลกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือเข้าสู่สถานศึกษา การสื่อสารกับผู้ปกครองในช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสม การขออาสาสมัครผู้ปกครองที่มีความสามารถหลากหลาย มีเวลา หรือต้องการช่วยเหลือสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านที่เชื่อมต่อกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การสร้างความร่วมมือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การให้บริการและสนับสนุนตลอดจนการเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก โดยการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยความไว้วางใจ ความเคารพซึ่งกันและกัน รวมทั้งการร่วมรับผิดชอบสำหรับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

1.1.11 แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทย และความหลากหลายการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ส่งผลต่อวิถีชีวิต และการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กสู่อนาคต อย่างไรก็ตาม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ด้วย โดยบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้และดำเนินชีวิตอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงความเป็นไทยที่มีมรดกทางวัฒนธรรมทั้งในด้านภาษา มารยาท คุณธรรมจริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ทัศนคติ และที่สำคัญคือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตที่เน้นความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน การใช้ความรู้ควบคู่คุณธรรมโดยในการจัดการศึกษาต้องมีการคำนึงถึงทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐกิจ สถานะ เพศ วัย ความต้องการพิเศษที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถพัฒนาให้เด็กมีความเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ในแนวคิดและความหลากหลายเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรอบด้าน โดยสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอัตลักษณ์มีการวางแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมที่สร้างความเชื่อมโยงกับสังคม วัฒนธรรม ความเป็นไทยและความหลากหลาย

จากแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้คำนึงถึงสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์ และพัฒนาต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง ซึ่งสมองหากได้รับการกระตุ้น จะมีความสามารถในการเรียนรู้ และจดจำได้มากขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ที่ยืดให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนโดยถือว่าการเล่นอย่างมีความหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทยและความหลากหลาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า แนวความคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยแนวหลักการเลี้ยงดู อบรม พร้อมทั้งให้การศึกษา ซึ่งเน้นเด็กเป็นส่วนสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์จริงที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยผ่านการบูรณาการผ่านกิจกรรมที่มีหลากหลายและเกิดกระบวนการทักษะต่าง ๆ รวมถึงความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

1.2 สารสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดสาระสำคัญไว้ให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยยึดเป็นแนวทางเพื่อ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบ โดยทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเรื่องของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์การจัดเวลาเรียนและสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1.2.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

และประเทศชาติ

1.2.2 วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจสังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดีมีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

1.2.3 หลักการ

หลักการการศึกษาการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวมคุณภาพและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

- 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 3) ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ
- 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและมีความสุข
- 5) สร้าง ความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.4 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี มุ่งให้เด็กมี

พัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาในระดับปฐมวัย ดังนี้

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
- 2) สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
- 3) มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 4) มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม กับวัย

1.2.5 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 ข้อ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กำหนดตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน บนพื้นฐานพัฒนาการ หรือความสามารถในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งนอกจากสภาพที่พึงประสงค์ ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 3-6 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพหรือช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที ในกรณีที่สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กไม่เป็นไปตามวัย ผู้สอนจำเป็นต้องหาจุดบกพร่องและรีบแก้ไขโดยจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ถ้าเด็กมีสภาพที่พึงประสงค์ สูงกว่าวัย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ สภาพที่พึงประสงค์เกิดขึ้นตามวัยมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ที่เด็กได้รับ

1.2.6 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กำหนดกรอบการจัดเวลาเรียนในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เป็นเวลา 1-3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่งโดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 วันต่อ 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้

เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.7 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ทั้งสองส่วนมีความสำคัญในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยผู้สอนอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยรวมทั้งต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1) ประสบการณ์สำคัญจะช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กปฐมวัยต้องทำอะไรเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว อย่างไรและทุกประสบการณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก ช่วยผู้สอนในการสังเกต สนับสนุนและวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็ก ประสบการณ์สำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก นอกจากนี้ ผู้สอนที่เข้าใจและเห็นความสำคัญจะยึดประสบการณ์สำคัญเป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับการสังเกต พัฒนาการเด็ก แปลการกระทำของเด็กช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสื่อและช่วยวางแผนกิจกรรมในแต่ละวันประสบการณ์สำคัญ สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ

1.1) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส พัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กรู้จักดูแลสุขภาพและสุขอนามัยส่วนตน การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นและการตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

1.2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส เห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง

1.3) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเล่น คุณธรรม จริยธรรม

1.4) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ การใช้ภาษา พัฒนาการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหาการมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวรวมถึงส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

1.2.8 สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิด หลังจากนำสารที่ควรเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุลรูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

3) ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้าสภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อ

ความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สีผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์การใช้งานและการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า สารสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนั้นเป็นส่วนสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจในเรื่องของหลักการ ปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ การจัดเวลาเรียน เพื่อนำมาวางแผนแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามบรรลุปเป้าหมายและเน้นพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา

2. การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สู่งานปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี หลักการที่สำคัญคือ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามลำดับขั้นของพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพและเต็มศักยภาพ ดังนั้น สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งจึงต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ภายใต้บริบทและสภาพความต้องการของชุมชน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมีความเหมาะสม เป็นไปได้ นำไปสู่งานปฏิบัติในการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนอย่างมีคุณภาพและได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สู่งานปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
 2. ด้านการจัดประสบการณ์
 3. ด้านการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์
 4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
 5. ด้านการประเมินพัฒนาการ
- ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็ก

ปทุมวัยแต่ละแห่ง ต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปทุมวัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา
ปทุมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนา บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด โดยสถานศึกษาหรือ
สถานพัฒนาเด็กปทุมวัย สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ได้หลากหลาย ตามแนวคิด
ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปทุมวัย โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องตามหลักการ
ในหลักสูตรการศึกษาปทุมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งมีแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
ปทุมวัยตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพแสดงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ภาพ 1 แสดงแผนภาพแสดงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ที่มา: (กระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ. 2560)

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และคู่มือ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันจัดทำและบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ ตัวเด็ก ครอบครัว ความต้องการ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ตลอดจนนโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดประชุม หรือศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน

3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยมีข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการจัดทำดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประกอบด้วยคณะบุคคลดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.1 คณะกรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3.1.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานปฐมวัย ครูผู้สอนปฐมวัย ตัวแทนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

3.2 คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยศึกษาทำความเข้าใจเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คู่มือหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบัน ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนนโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามองค์ประกอบดังนี้

3.3.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

3.3.2 วิสัยทัศน์ ภารกิจ หรือพันธกิจ เป้าหมาย

3.3.3 จุดหมาย

3.3.4 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.3.5 การจัดเวลาเรียน

3.3.6 สารการเรียนรู้รายปี

3.3.7 การจัดประสบการณ์

3.3.8 การจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้

3.3.9 การประเมินพัฒนาการ

3.3.10 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

3.3.11 การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับอารมณ์ไว้กับระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1

3.3.12 ภาคผนวก

4. ประเมินตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เมื่อสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเรียบร้อยแล้ว ควรกำหนดให้มีการประเมินตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยนำไปใช้ โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตร ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ ตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรว่าครบถ้วน ชัดเจน สอดคล้อง และมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด สนองความต้องการของสถานศึกษาโดยแท้จริงหรือไม่ มีความเป็นไปได้ ทันท่วงทีในการนำไปใช้หรือไม่ มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อตรวจสอบว่าสามารถนำไปใช้ได้ดี หรือควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องใด โดยวิธีสนทนากลุ่มหรือใช้เครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมและมีคุณภาพ

5. ขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัด

6. ประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้สอนปฐมวัยผู้ปกครอง ชุมชน วิทยากรและดำเนินการตามบทบาทของตนเองต่อไป

7. นำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนและออกแบบจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารศึกษาสนับสนุน ส่งเสริม นิเทศ ติดตาม และ

ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

สรุปได้ว่าการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางการดำเนินการรวบรวมเอกสารและทำความเข้าใจและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพของเด็กได้เต็มศักยภาพ

2.2 การจัดประสบการณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์จะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด การกำหนดกิจกรรมให้เด็กในแต่ละวันไม่จัดเป็นรายวิชาและอาจจะใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน สำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัยต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดนวัตกรมนั้น ๆ ซึ่งแต่ละนวัตกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วนวัตกรรมการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่วนใหญ่ยึดเด็กเป็นสำคัญการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็ก จะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม นอกจากนี้ ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

2.2.1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

5) ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.2.2. แนวทางการจัดประสบการณ์

1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการ ทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผนการสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

2.2.3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี สามารถนำมา จัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่าในแต่ละวัน จะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร และที่สำคัญ ผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการการจัดกิจกรรมประจำวัน ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน และรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน ซึ่งการจัดประสบการณ์ ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับนักวิชาการ ดังนี้

เครือมาศ แสนตรี (2555) สรุปไว้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยเด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นเมื่อกำหนดการทำงานกลุ่ม แก้ปัญหาและประเมินตนเองซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

เอรินทร์ แสงสาย (2551) สรุปไว้ว่า การจัดประสบการณ์ คือ เด็กช่วงอายุ 2-7 ปี นี้เป็นวัยที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นการจัดประสบการณ์จึงมีความสำคัญมาก โดยเน้นให้เด็กมีความคิดอย่างอิสระในการแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กด้วยกัน

ครองใจ ขวัญเกษม (2552) สรุปไว้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาให้นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเรียนรวมทั้งเจตคติ ค่านิยมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่พึงประสงค์ โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติหรือใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ เป็นการจัดกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อมทั้งในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ซึ่งจะเน้นเด็กเป็นสำคัญเพื่อให้เด็กจะได้ประสบการณ์ตรง และได้ลงมือกระทำ

3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า แผนการจัดประสบการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็กช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดแนวคิด ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ ค่านิยม และความเข้าใจอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมดุล สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดทำแผนจัดประสบการณ์ ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ผู้สอนควรดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาประถมไว้อย่างละเอียดจนเกิดความเข้าใจว่าจะต้องพัฒนาเด็กอย่างไรเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยการศึกษหลักสูตรสถานศึกษาทำไว้ช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยนอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้นเช่นคู่มือหลักสูตรการสอนปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ข้อมูลพัฒนาการเด็ก เป็นต้น

3.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรออกแบบการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ในกรณีที่สถานศึกษา กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการจัดประสบการณ์ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์และกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยนำมาจากกรณีวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

3.3 เขียนแผนการจัดประสบการณ์

3.3.1 เขียนแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ ออกแบบ และกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ครอบคลุมกิจกรรมประจำวัน ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตลอดทั้งสัปดาห์ไว้ล่วงหน้า การเขียนแผนการจัดประสบการณ์หลายสัปดาห์ต้องคำนึงถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงสาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ที่ได้ออกแบบไว้ การกำหนดกิจกรรม ต้องพิจารณาถึงความสมดุลของพัฒนาการทุกด้านเป็นอันดับแรก แต่ให้มีความหลากหลายของกิจกรรม มีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ตามคู่มือฉบับนี้ใช้กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้ง 4 ด้านเป็นกิจกรรมประจำวัน จึงได้เขียนแผนการจัดประสบการณ์หลายสัปดาห์

3.3.2 เขียนแผนการจัดประสบการณ์รายวัน ระบุรายละเอียดที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ซึ่ง ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการประเมินผล กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์หลายสัปดาห์เป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยคำนึงถึงวัย

พัฒนาการ ช่วงความสนใจของเด็ก และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ สิ่งที่คุณสอนควรคำนึงถึงในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การออกแบบกิจกรรมตามหลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ไม่ใช่รูปแบบการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เช่น การเขียนแบบตาราง การเขียนกึ่งตาราง หรือแบบความเรียง ผู้สอนควรพิจารณาการเขียนแผนการจัดการที่นำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดประสบการณ์จริง ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับทั้งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และการทรัพยากรประสบการณ์จริงสำหรับเด็ก ไม่ควรละเลยการเปลี่ยนแปลงแผนการจัดประสบการณ์เพราะแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีย่อมนำไปสู่การสอนที่ดี และควรให้ความสำคัญการจัดประสบการณ์ ทั้งที่มีการออกแบบไว้ล่วงหน้าและให้เกิดในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้รวมถึงประสบการณ์ที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูในกิจวัตรประจำวันด้วย

3.4 บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ หลังจากจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ ทั้งการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ รวมทั้งไตร่ตรองคิดทบทวนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของตนเอง ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถบันทึกได้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งเป็นการบันทึกพฤติกรรมของเด็กตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะของการตรวจสอบรายการ และบันทึกเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ ทั้งในเรื่องความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้สอนคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไปในลักษณะของการเขียนบรรยาย จากการกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับแนวความคิดนักวิชาการ ดังนี้

เอรินทร์ แสงสาย (2551) สรุปไว้ว่า แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การคิดไว้ล่วงหน้าอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าครูจะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์และการวางแผนการสอนจะต้องสัมพันธ์กับวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและถ้าผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์แล้ว แม้เพียงเล็กน้อย ก็จะทำให้แผนการจัดประสบการณ์นั้นหรือการสอนครั้งนั้นมีความหมายต่อผู้เรียนอย่างยิ่งมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์นั้นเป็นการคิดวางแผนล่วงหน้าที่จะจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมตามวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง

บุคคลตามความสามารถ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว อีกทั้งสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยาก เปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

4.1 การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเป็นอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการสนับสนุน อำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุข ไม่เคร่งเครียดกับกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือ ยากต่อการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมจึงแบ่งเป็นสามด้านดังนี้

4.1.1 การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่องการตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนามัยที่ดี มีพื้นที่ในการตอบสนองทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างคล่องตัว และตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะอาด ความปลอดภัย ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัว สดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อมของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีลักษณะกายภาพที่ดี คือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอ มีความสงบที่จะทำกิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงาน มีที่จะแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูล แต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้า-ออก ผู้สอนสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึง

ในทุกพื้นที่

1) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ควรเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1.1) การจัดวางวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรมได้สะดวกด้วยตนเอง หากวัสดุอุปกรณ์สื่อและเครื่องเล่นชำรุดต้องรีบซ่อมแซมโดยเร็ว

1.2) วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.3) การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างเพียงพอต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงแดดส่องรบกวนสายตาเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ทุกจุดของห้องสามารถมองเห็นได้โดยรอบ การจัดวางครุภัณฑ์และอุปกรณ์สะดวกต่อการปฏิบัติกิจกรรม มีการกำหนดขอบเขตของมุมประสบการณ์/มุมเล่นต่าง ๆ โดยใช้ครุภัณฑ์/ชั้นวางที่ให้เห็นขอบเขต

1.4) สภาพแวดล้อมในห้องควรมีความสะอาดและปลอดภัยจากสัตว์แมลง พืช และสารเคมีที่มีพิษ ครุภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ ไม่ควรมีมุมแหลมที่เป็นอันตราย

1.5) การแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตรดังนี้

1.5.1) พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน เช่น

1. ที่แสดงผลงานของเด็กอาจจะตัดแบ่งเป็นแผ่นป้ายหรือที่แขวนผลงาน

2. ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็กอาจจัดทำเป็นกล่องหรือ จัดใส่แฟ้มรายบุคคล

3. ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กอาจจัดเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก

4. ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

5. ป้ายนิเทศตามหน่วยการจัดประสบการณ์หรือสิ่งที่เด็กสนใจ

1.5.2) พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหวต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และการกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่ม

ใหญ่ เด็ก สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ จากกิจกรรมหนึ่งไปยังอีกกิจกรรมหนึ่งโดยไม่
รบกวนผู้อื่น

1.5.3) พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความ
เหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน คัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุม
หนังสืออยู่ห่างจากมุมบล็อก มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุม
ศิลปะสร้างสรรค์ที่สำคัญต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก
การเล่นในมุม เล่นตามมุมประสบการณ์ มักจะถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อให้
โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 1 ชั่วโมง ด้านจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงสิ่ง
ดังต่อไปนี้

1. ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-5 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
พื้นที่และขนาดของห้อง
2. ควรมีการผลัดเปลี่ยนชื่อของเล่นตามมุม เช่น จัดของเล่น
ตามหน่วยการจัดประสบการณ์และตามความสนใจของเด็ก
3. ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว จัดวางอยู่
ในมุมเล่นตามมุม เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสี ผู้สอนอาจจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ให้เด็กได้เล่นทดลอง
4. ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น
ตามมุม เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
5. ควรเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้างข้อตกลง
ร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณรอบ ๆ
สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม
จัดให้มีการระวังรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้
ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และ
พัฒนาการของเด็ก

4.1.2 การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดการสภาพแวดล้อม
ตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความสุข การจัดการสภาพแวดล้อม ด้านจิตภาพจึงเป็นการ
จัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสะอาด ปลอดภัย ร่าเริง
จากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสม และมีการปฏิบัติต่อกันที่
เหมาะสมของ ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงข้อตกลงที่ทุกคน

สามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีท่าทีที่อบอุ่น ให้ความมั่นใจแก่เด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จ ในกิจกรรมต่าง ๆ มีสถานที่ที่เด็กสามารถมีความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพัง ต้องการความสงบให้ อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งข้อตกลงต่าง ๆ สามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็นการจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ

4.1.3 การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่เรียนรู้ ทางสังคมจากการเล่น การทำกิจกรรม และการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่ให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกัน ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่ และอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจต่าง ๆ เช่น การกำหนดข้อตกลง การแบ่งหน้าที่ การฝึกการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งของและกับกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่าง ๆ และผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อ วัสดุที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.2 สื่อ

สื่อ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การเรียนรู้ของเด็กอายุ 3-6 ปี จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง เป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็น จับต้องได้ ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ของเล่นที่เลียนแบบของจริง นิทาน และเพลง ดังนี้

4.2.1 ของเล่น เป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็ก ของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่นของเล่น อาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุ สิ่งของ

เศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาด ซึ่งการจัดการของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะกับวัยของเด็ก

4.2.2 นิทาน เป็นสื่อ เครื่องมือ และวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ ถือเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมนิยมนักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างเหมาะสม

4.3 แหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติ ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวความคิดของนักวิชาการ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ได้สรุปว่า สื่อการสอนเป็นวัสดุอุปกรณ์และวิธีการประกอบการสอนเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมๆในสถานศึกษาปฐมวัยทั้งภายในห้องเรียน ภายนอกห้องเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้รับประสบการณ์จากการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สนุก สบาย สะดวกปลอดภัย ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

5. การประเมินพัฒนาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญาของเด็ก ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเป็นความรับผิดชอบของผู้สอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนาหรือสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กและสรุปผลการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ หรือไม่ เพียงใด ผู้สอนควรวางแผนและพัฒนาการจัดประสบการณ์อย่างไรต่อไป

5.1 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรยึดหลักการ ดังนี้

5.1.1 แผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นทางการวางแผนประเมินพัฒนาการอย่างเป็นทางการเป็นระบบเป็นภารกิจ หนึ่งของผู้สอนโดยเริ่มจาก

- 1) นำหลักสูตร อานศึกษาระดับปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติด้วยการออกแบบและจัดทำนัยประสพการณ์และแผนการจัดประสพการณ์
- 2) กำหนดสิ่งที่ประเมิน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- 3) เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนต้องวางแผนและออกแบบว่าในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรมจะสังเกตพฤติกรรมใด สังเกตเด็กคนใดบ้าง และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

5.1.2 ประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้าน การประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านตามหลักการนี้ คือ การประเมินพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งต้อง สอดคล้องและควบคุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องนั่นเอง

5.1.3 ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระบบคนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี จุดมุ่งหมาย ของการประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนา ความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล ให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ ความเชื่อถือของผลการประเมินจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของเด็กเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา มีจำนวนครั้งในการสังเกตพฤติกรรมอย่างเหมาะสม และเพียงพอจนจะสรุปหรือให้ระดับคุณภาพพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัย

5.1.4 ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ เนื่องจากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับตัวเด็ก ทั้งการพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษา การเล่นและการเรียนรู้ของเด็ก ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้น การประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากการประสพการณ์การเรียนรู้ หรือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การ สัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก จึงเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กวัยนี้ ผู้สอนจึงไม่ควรใช้แบบทดสอบที่ใช้กระดาษและดินสอในการเขียนต่อเพื่อประเมินพัฒนาการเด็กวัยนี้

5.1.5 สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและผลการประเมินชัยพัฒนาเด็ก ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนตามสภาพที่พึงประสงค์ที่รวบรวมจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องนำไปเทียบเกณฑ์ให้ระดับคุณภาพในแต่ละสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในระดับห้องเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการใดบ้างที่เป็นจุดเด่นหรือควรได้รับการส่งเสริม และนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลและ ใช้เป็นข้อมูลสื่อสารกับผู้ปกครอง ในการเสริมศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป

5.2 แนวทางการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 วันนี้ กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยโดยยึดพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถของร่างกาย ในการเคลื่อนไหวสุขภาพ อนามัยที่ดี รวมถึงการใช้มือกับตาที่สัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การประเมินพัฒนาการด้านร่างกายประกอบด้วย การประเมินน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น การเคลื่อนไหว ร่างกายและการทรงตัว การใช้มือจับตาประสานสัมพันธ์กัน

5.2.2 พัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม การมีความรู้ที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความสนใจ มีความสุขแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และความรับผิดชอบ

5.2.3 พัฒนาด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ปรับตัวการเล่นอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้กาลเทศะ สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ปรับตัวให้เข้ากับเด็กอื่น รู้จัก ร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่น รู้จักรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง การประเมินพัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ประหยัดและพอเพียง การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย การยอมรับความเหมือนและความต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

5.2.4 พัฒนาด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางสมองที่

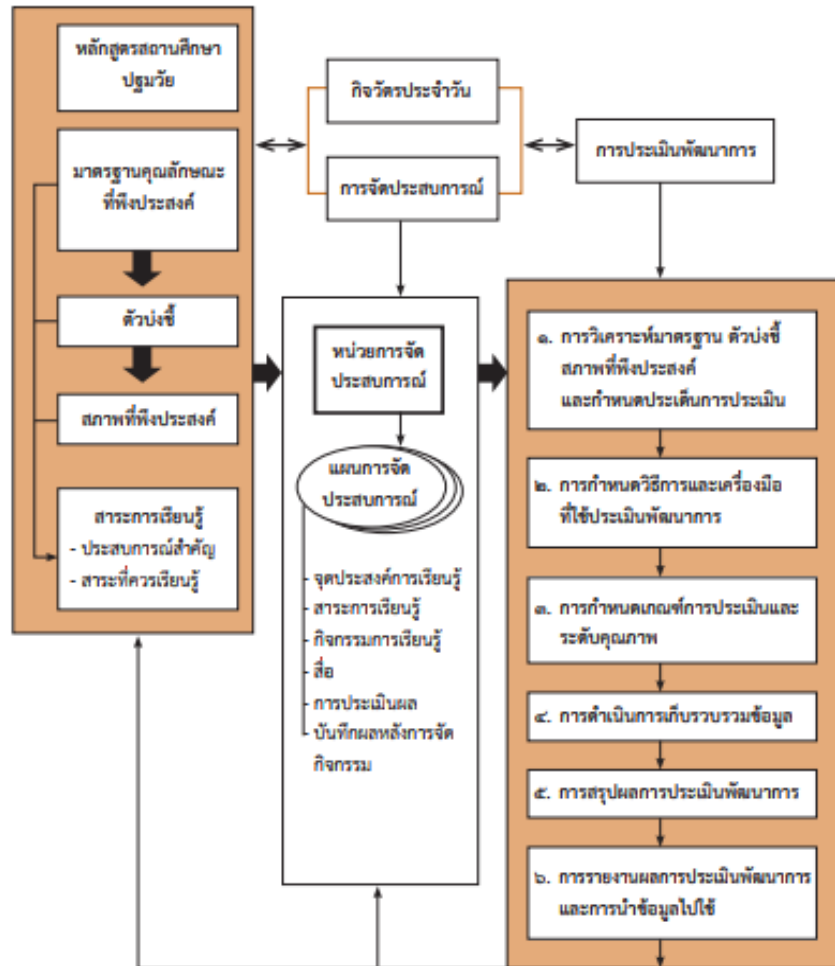
เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และความสัมพันธ์ระหว่างตนและสิ่งแวดล้อมด้วยการรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้คิด รู้เหตุผล และ แก้ปัญหา ทำให้สามารถปรับตัวและเพิ่มทักษะใหม่ ซึ่งแสดงออกโดยการใช้ภาษาสื่อสารความหมายและการกระทำ เด็กวัยนี้สามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จะซ้ำซ้ำกัน บ่อย ๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นแต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผล ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนโค้งพัฒนาทางภาษาของเด็กวัยนี้เป็นระยะพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีโอกาสใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการสนทนา ตอบคำถาม เล่าเรื่อง นิทาน และการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ

การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ การทำงานศิลปะ การแสดงท่าที/เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การมีเจตนาที่ดีต่อการเรียนรู้ และความสามารถในการแสวงหาความรู้

ทั้งนี้ความเชื่อมโยงของหลักสูตรสนามสนธิ์ไหวพทุทธศักราช 2560 กับการประเมินพัฒนาการ โดยการแสดงแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
กับการประเมินพัฒนาการ

ภาพ 2 แสดงแผนภาพความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2560 กับการประเมินพัฒนาการ

ที่มา: (กระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ. 2560)

5.3 ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นเกิดขึ้นในห้องเรียนขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กมีขั้นตอน ดังนี้

5.3.1 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดประเด็นการประเมิน ผู้สอนต้องวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดสิ่งที่จะประเมินจากการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ติดตามได้อย่างไรว่า ว่าง ทิว อดและการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อวางแผนการประเมินพัฒนาการและตรวจสอบทบทวนความถูกต้อง ความครอบคลุม และความเชื่อมโยงอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

1) การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ ได้มีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี สอดคล้องของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยการนำสภาพที่พึงประสงค์ที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์นั้น ๆ และกำหนดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม หรือใช้รูปแบบ การจัดประสบการณ์ตามที่สถานศึกษากำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่เป็นประสงค์

2) การกำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดพัฒนาการที่ต้องการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งครอบคลุม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ ดังนั้น เมื่อกำหนดประเด็น การประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์ได้แล้วให้พิจารณาว่าสามารถจัดเก็บข้อมูลการประเมิน พัฒนาการเด็กได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมประจำวันโดยการตรวจสอบข้อมูลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันว่าเด็กแสดงพฤติกรรมและสามารถตามสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการประเมินได้ตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้และครอบคลุมสภาพที่พึงประสงค์ตามที่วางแผนไว้ในหน่วยการจัดประสบการณ์

5.3.2 การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ เมื่อผู้สอนกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการได้ชัดเจนแล้วขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ ผู้สอนต้องวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงานชิ้นงาน

การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก ฯลฯ วิธีการที่ผู้สอนเลือกใช้ต้องมากกว่า 2 วิธีการ หรือใช้วิธีการหลากหลาย

5.3.3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ในแต่ละสภาพที่ฟังประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การผ่านตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่ฟังประสงค์ ดังนั้น ในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรกำหนดในลักษณะเดียวกันสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่ฟังประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่ฟังประสงค์ ดังนั้นพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข ตามที่สถานศึกษากำหนด ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพที่ฟังประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดคำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพของสภาพที่ฟังประสงค์ของพัฒนาการแต่ละด้าน

5.3.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อผู้สอนวางแผนการประเมินพัฒนาการแล้วควรทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงานชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกคนแล้วสรุปลงในแบบบันทึกผลการประเมินสภาพที่ฟังประสงค์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่ฟังประสงค์ ผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยสภาพที่ฟังประสงค์ 1 ตัว ควรได้รับการประเมินอย่างน้อย 2 ครั้งต่อ 1 ภาคเรียน ระยะแรกควรเป็นการประเมินเพื่อความก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสินพัฒนาการเด็ก ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินสถานการณ์ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ จึงเป็นการสะสมเพื่อยืนยันว่าเด็กเกิดการพัฒนาตามสภาพที่ฟังประสงค์นั้น ๆ ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือ

5.3.5 การสรุปผลการประเมินพัฒนาการ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดการจัดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อ 1 ปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า 180 วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินซ้ำของพฤติกรรมนั้น ๆ เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมินสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่ฟังประสงค์ให้ครบทุกสภาพที่ฟังประสงค์

ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ภายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในภาพรวมพัฒนาการรายด้านของเด็กแต่ละคนตามลำดับ

สถานศึกษาควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก รายตัวบ่งชี้ ภายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในภาพรวมของพัฒนาการรายด้าน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง สำหรับแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละตัวบ่งชี้ควรใช้ฐานนิยม (Mode) ไม่ควรนำค่าระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าเฉลี่ย ในกรณีมีประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษา และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งการนำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กต่อไป

5.3.6 การรายงานผลการประเมินพัฒนาการและการนำข้อมูลไปใช้ การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการ และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้านที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 12 ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จากการกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวความคิดนักวิชาการ ดังนี้

นฤมล เนียมหอม (2555) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กหรือการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ตามปกติในชีวิตประจำวัน ครูที่ประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจะสามารถใช้หลักสูตรและจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการ เป็นการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ดีต้องผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกันกับการจัดประสบการณ์ การประเมินช่วยให้ครูทราบพัฒนาการของเด็ก เข้าใจเด็ก และรู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะสามารถส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเต็มที่ ครูปฐมวัยจึงควรศึกษาวิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย วางแผนการประเมินให้เหมาะสม ใช้ผลการ

ประเมินในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ช่วยทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์อย่างมีคุณภาพ

งานวิจัยเกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รุ่งเรือง จวงกระโทก (2550) ได้ศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอวัฒนานคร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและด้านการจัดงบประมาณ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการประเมินพัฒนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์น้อยมีปัญหามากกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก

ปราณี เพ็งกลัด (2552) ได้ศึกษา เรื่องปัญหาและแนวทางแก้ปัญหามาตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครระยอง การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามสถานศึกษาและประสบการณ์สอน รวมทั้งการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหามาตรการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครระยอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครระยอง พบว่า 1) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครระยอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครระยอง จำแนกตามสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันในระดับมาก 3)ส่งเสริมกระบวนการสังเกต การฟัง การตั้งคำถาม การกล้าแสดงออก 4) มีกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ 5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6) ควรสำรวจความต้องการของผู้ปกครองเพื่อนำมาปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน

รัตนาภรณ์ เตปินตา (2555) ได้ศึกษา เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันกับสังคมสมัยก่อนมีการ

เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและค่านิยมในการดำรงชีวิต พ่อแม่ต้องช่วยกันทำงาน ไม่มีเวลาให้กับบุตรหลานในส่วนของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งในท้องถิ่นและเอกชน ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความจำเป็นของท้องถิ่นและในแต่ละท้องถิ่นเองก็มีข้อจำกัดแตกต่างกันไปตามสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยพบปัญหาที่บางด้านก็แตกต่างกันและบางด้านก็คล้ายคลึงกัน

นลินี วรวงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย ผลวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการนำหลักสูตรการسنั้ไหวสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย โดยรวมมีปัญหาอยู่ระดับบ้านฝางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยเตรียมจะมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 3) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 4) ด้านการจัดประสบการณ์ และ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการตามลำดับ

2. แนวทางการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรจะต้องมีการประชุมชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้บริหารควรส่งเสริม และสนับสนุนในการให้ครูได้รับ การอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น 2) ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ควรจะทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียดและนำไปวางแผนโครงสร้างหลักสูตร นำไปสู่การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ สำหรับนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัย ควรมีการประเมินผลการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ปรับปรุงให้มีคุณภาพและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับสายชั้นเดียวกัน ควรร่วมกันเขียนแผนด้วยกันและสามารถใช้แผนการจัดประสบการณ์ 3) ด้านการจัดประสบการณ์ ควรกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย โดย อาจมีการจัดประชุม อบรม พบปะพูดคุยหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม รับรู้ และร่วมมือกันพัฒนาเด็กอย่างจริงจัง โรงเรียนควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนของการจัดกิจกรรมในโรงเรียน โรงเรียนต้องมีความพร้อมที่จะรับคำติชมและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ด้วย เพื่อที่จะพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในกิจกรรมต่อไป ควรตระหนักเสมอว่า

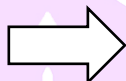
ชุมชนเป็นแหล่งสำคัญต่อการเรียนของเด็กและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของเด็ก ผู้บริหาร ควรมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการที่จะให้มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่าง ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ควรมีงบประมาณที่เพียงพอหรือขอสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่นสนาม ครุภัณฑ์ ควรให้เหมาะสมกับช่วงวัย สำหรับขนาดเครื่องเล่นและสื่ออุปกรณ์และ ต้องมีความสะอาดปลอดภัยในการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการปรับปรุงวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่นอยู่เสมอ การวางวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น จะต้องมีความสว่างที่เพียงพอต่อการทำกิจกรรมสำหรับเด็ก 5) ด้านการประเมินพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้การประเมิน ครูจะต้องวางแผนกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์ มีการวางแผนในการออกแบบการประเมินพัฒนาการในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรม รู้จักการสังเกตเด็กและ อาจจะต้องมีประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดจากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ 2560) ในเรื่องการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สู่อำนาจปฏิบัติ และนำมาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านการทำแผนการจัดประสบการณ์ 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการ ซึ่งได้จัดเป็นกรอบแนวคิดดังแผนภาพต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
 - 1.1 หญิง
 - 1.2 ชาย
2. วุฒิทางการศึกษา
 - 2.1 ระดับปริญญาตรี
 - 2.2 ระดับปริญญาโท
 - 2.3 ระดับปริญญาเอก
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 3.2 5-10 ปี
 - 3.3 11-20 ปี
 - 3.4 21 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

- การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร
 2. ด้านการจัดประสบการณ์
 3. ด้านการทำแผนการจัดประสบการณ์
 4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
 5. ด้านการประเมินพัฒนาการ

ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำนวน 144 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 144 คน และครูผู้สอนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จำนวน 2,250 รวมเป็นจำนวน 2,394

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยการเปิดแบ่งกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาได้จำนวน 108 คน และครูผู้สอนที่สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย จำนวน 327 คน รวม 435 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะแบบตรวจสอบตามรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
4. ด้านการการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ

ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติไว้ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ ระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อแนวทางในกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร
- 1.2 ด้านการจัดประสบการณ์
- 1.3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์
- 1.4 ด้านการการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์ เกี่ยวข้องกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งคำถามออกเป็นทั้ง 5 ด้าน

3. นำแบบสอบถามฉบับโครงร่างโดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจค่าความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บรูณะชาติ	ประธานหลักสูตรการบริหาร
	ศึกษามหาบัณฑิตและดุขฎี
	บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา
นางสาวลักการะ หนัันชัย	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
	ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
นายชวลิต ชัยชนะ	ผู้อำนวยการโรงเรียน ต.ช.ด.
	ไลออนส์มหาจักร 8

โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) พบว่า ทุกข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.67–1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ชุด จึงปรับแก้ไขหาค่าเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความสมบูรณ์ถูกต้องแล้ว นำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อจัดเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยพะเยาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาผ่านทางระบบทางออนไลน์โดยใช้โปรแกรม กูเกิล ฟอรั่ม (Google Form)

2. ทำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนให้สังกัด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาผ่านทางระบบทางออนไลน์โดยใช้โปรแกรม กูเกิล ฟอรั่ม (Google Form)

3. เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามระบบทางออนไลน์จำนวน 435 ชุดโดยใช้โปรแกรม กูเกิล ฟอรั่ม (Google Form)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตาราง เป็นรายด้านและรายชื่อเพื่อนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 หมายถึง ระดับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50–4.49 หมายถึง ระดับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 หมายถึง ระดับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 หมายถึง ระดับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 หมายถึง ระดับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยการแบ่งจำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติ F-test หรือ ANOVA ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ T-test
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ใช้สถิติทดสอบรายค่า
f	แทน	ค่าความถี่
df	แทน	ค่าองศาอิสระ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับชั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งนำมาแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาตามตัวแปร โดยจากการแบ่งตาม จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งใช้การทดสอบค่าที (t-test) F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งนำมาแจกแจง ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	32	7.36
1.2 หญิง	403	92.64
รวม	435	100.00
2. วุฒิทางการศึกษา		
2.1 ระดับปริญญาตรี	357	82.07
2.2 ระดับปริญญาโท	76	17.47
2.3 ระดับปริญญาเอก	2	0.46
รวม	435	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	117	26.89
3.2 5-10 ปี	283	65.06
3.3 11-20 ปี	23	5.29
3.4 21 ปีขึ้นไป	12	2.76
รวม	435	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 92.64 รองลงมาเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.36 วุฒิทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 82.07 รองลงมาวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 17.93 และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 65.06 รองลงมา น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 26.89 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.29 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.76

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จากกรอบการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 5 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 แยกเป็นรายด้าน

การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	n = 435		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	4.32	0.59	มาก	4
2. ด้านการจัดประสบการณ์	4.38	0.60	มาก	2
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	4.40	0.58	มาก	1
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.32	0.70	มาก	5
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.35	0.63	มาก	3
โดยรวม	4.35	0.71	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการ ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.40$) ด้านการจัดประสบการณ์ ประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.38$) ด้านการ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.59) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	n = 435		แปล ผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1 สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึง ประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	4.42	0.71	มาก	1
2 สถานศึกษามีการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยยึดหลักสูตรตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	4.31	0.81	มาก	5
3 สถานศึกษามีการสร้างความรู้ความเข้าใจในเอกสาร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยให้กับผู้บริหาร ครูสอนระดับปฐมวัย และผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.29	0.88	มาก	7
4 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	4.31	0.78	มาก	4
5 สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติและเพื่อรองรับการ ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	4.28	0.89	มาก	8
6 สถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาเรียนที่เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก	4.36	0.79	มาก	2
7 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.79	มาก	9
8 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลในการจัด การศึกษาปฐมวัย	4.31	0.84	มาก	6

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	n=435		แปล ผล	อัน ดับ
	\bar{X}	S.D.		
9 สถานศึกษามีความพร้อมในการเชื่อมต่อของ การจัดศึกษาปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1	4.34	0.81	มาก	3
โดยรวม	4.32	0.70	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา สถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ($\bar{X} = 4.36$) และสถานศึกษามีความพร้อมในการเชื่อมต่อของการจัดศึกษาปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดประสบการณ์

ด้านการจัดประสบการณ์	n = 435		แปล ผล	อับ ดับ
	\bar{X}	S.D.		
1 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้ง ในการจัดกิจกรรม ทักษะและสาระการเรียนรู้	4.42	0.65	มาก	4
2 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์จากการเล่นและ การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยรวม อย่างต่อเนื่อง	4.46	0.65	มาก	2
3 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูสอนระดับปฐมวัย เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการเรียนรู้ กับเด็กโดยการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย	4.38	0.74	มาก	6
4 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยการเปิด โอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีการใช้สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยสอดคล้องกับ บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมของเด็ก	4.36	0.67	มาก	7
5 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.48	0.68	มาก	1
6 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมี ทักษะชีวิตและมีการปฏิบัติตามแนวทางหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.23	0.76	มาก	10
7 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการ พัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัยและมีความเป็นไทย	4.35	0.74	มาก	8
8 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส ทั้ง 5	4.44	0.71	มาก	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการจัดประสบการณ์	n = 435		แปล ผล	อับ ดับ
	\bar{X}	S.D.		
9 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์และจัดทำแผนได้ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กแต่ละช่วงวัย	4.42	0.71	มาก	5
10 สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยมีการ วางแผนไว้ล่วงหน้าและได้มีการปรับปรุงให้ เหมาะสมตามสถานการณ์สภาพจริง	4.31	0.69	มาก	9
โดยรวม	4.38	0.60	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมา สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์จากการเล่นและการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.46$) และ สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิตและมีการปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัด ประสพการณ์

ด้านจัดทำแผนการจัดประสพการณ์	n = 435		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูระดับปฐมวัยได้ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัด ประสพการณ์เพิ่มเติมให้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	4.33	0.73	มาก	5
2 สถานศึกษามีการออกแบบการจัดประสพการณ์ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	4.40	0.71	มาก	4
3 สถานศึกษามีการกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็น แกนกลางในการจัดประสพการณ์และกำหนด รายละเอียดของหน่วยการจัดประสพการณ์จาก การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	4.31	0.69	มาก	6
4 สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัด ประสพการณ์รายวันครอบคลุมจุดประสงค์การ เรียนรู้และสาระการเรียนรู้	4.29	0.71	มาก	7
5 สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนประสพการณ์ รายสัปดาห์ต้องออกแบบและกำหนดกิจกรรม ครอบคลุมครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของ หน่วยการเรียนรู้	4.49	0.62	มาก	1
6 สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัด ประสพการณ์โดยครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้าน สติปัญญา	4.49	0.65	มาก	2

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	n = 435		แปล ผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
7 สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกผลการจัด ประสบการณ์ตามสภาพจริงโดยยึดจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ เป็นหลัก	4.48	0.65	มาก	3
	โดยรวม	4.40	0.58	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนประสบการณ์รายสัปดาห์ต้องออกแบบและกำหนดกิจกรรมครอบคลุมครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.62) รองลงมา สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.65) และ สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกผลการจัดประสบการณ์ตามสภาพจริงโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์เป็นหลัก ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัดประสบการณ์รายวันครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และ แหล่งเรียนรู้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	n = 435		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1 สถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ได้เหมาะสมกับพัฒนาการและวัย	4.25	0.70	มาก	6
2 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียนรู้กับเด็ก	4.38	0.64	มาก	2
3 สถานศึกษามีการจัดหาอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่นได้เพียงพอและความเหมาะสมกับวัย	4.22	0.72	มาก	8
4 สถานศึกษามีการรักษาความสะอาดของอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ที่พร้อมจะใช้งานเสมอ	4.40	0.64	มาก	1
5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและ นอกห้องเรียนให้มีความสะอาดและปลอดภัย พร้อมจะให้เด็กได้เรียนรู้	4.37	0.67	มาก	3
6 สถานศึกษามีการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้มี ส่งเสริมให้พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	4.33	0.69	มาก	4
7 สถานศึกษามีการจัดสื่อที่หลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอ	4.30	0.74	มาก	5
8 สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเหมาะสมและเพียงพอต่อ การจัดกิจกรรม	4.29	0.62	มาก	6
โดยรวม	4.32	0.59	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการ ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการ

จัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการรักษาความสะอาดของอุปกรณ์วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ที่พร้อมจะใช้งานเสมอ ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้กับเด็ก ($\bar{X} = 4.38$) และ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความสะอาดและปลอดภัย พร้อมจะให้เด็กได้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดหาอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่นได้เพียงพอและความเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านการประเมินพัฒนาการ

ด้านการประเมินพัฒนาการ	n = 435		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	4.38	0.67	มาก	3
2 สถานศึกษามีกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการ มีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	4.36	0.73	มาก	4
3 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการได้ กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้การประเมินอย่าง หลากหลาย	4.35	0.84	มาก	5
4 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตาม สภาพจริงของเด็ก	4.44	0.71	มาก	2
5 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการโดย กำหนดเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ	4.27	0.78	มาก	9

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้าน การประเมินพัฒนาการ	n = 435		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
6 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการโดยมี การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ของพัฒนาการของเด็ก	4.33	0.73	มาก	6
7 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็น รายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.71	มาก	7
8 สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมิน พัฒนาการของเด็กเพื่อแสดงถึงพัฒนาการเด็ก อย่างต่อเนื่อง	4.27	0.79	มาก	10
9 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินพัฒนาการ เด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาและ ปรับปรุงต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครั้งต่อไป	4.31	0.72	มาก	8
10 สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมิน พัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.46	0.62	มาก	1
โดยรวม	4.35	0.63	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติด้วยการ ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงใหม่ เขต 3 ด้าน การประเมินพัฒนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ ของเด็กให้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงของเด็ก ($\bar{X} = 4.38$) และสถานศึกษา มีกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการ มีการวิเคราะห์มาตามฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึง ประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ($\bar{X} = 4.36$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อ แสดงถึงพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.79)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาตามตัวแปร โดยจากการแบ่งตาม จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (t-test), (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe') ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ (n = 435)

สภาพการนำหลักสูตรหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ	ชาย (n = 32)			หญิง (n = 403)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย	4.32	0.74	มาก	4.33	0.70	มาก
2. ด้านการจัดประสบการณ์	4.37	0.62	มาก	4.39	0.60	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	4.38	0.60	มาก	4.41	0.59	มาก
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.29	0.59	มาก	4.32	0.59	มาก
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.33	0.61	มาก	4.35	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.34	0.72	มาก	4.36	0.73	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยเรียงลำดับจากเพศชาย และเพศหญิงตามลำดับดังนี้

โดยครูเพศชาย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) ซึ่งจำแนกรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.37$) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.32$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

โดยครูเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ซึ่งจำแนกรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.33$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ

ด้าน	ตัวแปร	n	\bar{X}	SD.	t
ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	ชาย	32	4.32	0.74	0.002
	หญิง	403	4.33	0.70	
ด้านการจัดประสบการณ์	ชาย	32	4.37	0.62	0.065
	หญิง	403	4.39	0.60	
ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	ชาย	32	4.38	0.60	0.179
	หญิง	403	4.41	0.59	
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	ชาย	32	4.29	0.59	0.210
	หญิง	403	4.32	0.59	
ด้านการประเมินพัฒนาการ	ชาย	32	4.33	0.61	0.133
	หญิง	403	4.35	0.64	
โดยรวม		435	4.23	0.92	0.129

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยค่า t-test และค่า F-test พบว่า ครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตามเพศ มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ 0.5

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะใหม่ เขต 3 จำนวนตามวุฒิทางการศึกษา (n = 435)

สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	ปริญาตรี (n = 357)			ปริญาโท (n = 76)			ปริญาเอก (n = 2)		
	̄X	S.D.	ระดับ	̄X	S.D.	ระดับ	̄X	S.D.	ระดับ
ปฏิบัติ									
1. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา	4.33	0.70	มาก	4.29	0.70	มาก	3.83	0.55	มาก
2. ดำเนินการจัดประสบการณ์	4.39	0.60	มาก	4.37	0.60	มาก	3.95	0.35	มาก
3. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	4.41	0.59	มาก	4.39	0.60	มาก	3.86	0.20	มาก
4. ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.32	0.59	มาก	4.29	0.58	มาก	3.81	0.27	มาก
5. ดำเนินการประเมินพัฒนาการ	4.35	0.63	มาก	4.32	0.63	มาก	3.90	0.14	มาก
เฉลี่ยรวม	4.36	0.59	มาก	4.33	0.59	มาก	3.88	0.14	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำเสนอ หลักสูตร การศึกษา ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ตามลำดับดังนี้

ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนจัด ประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการประเมิน พัฒนาการ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.33$) และด้านการ จัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.37$) ด้านการประเมิน พัฒนาการ ($\bar{X} = 4.32$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.59) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.88$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการจัดทำแผนจัด ประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 3.86$) และด้าน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	2	319.028	159.514	3.915	0.020*
	ภายในกลุ่ม	432	1759.238	40.734		
	รวม	434	17916.267			
ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	49.481	24.740	0.681	0.506
	ภายในกลุ่ม	432	15679.130	36.294		
	รวม	434	15728.611			
ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	60.174	30.087	1.754	0.174
	ภายในกลุ่ม	432	74047.480	17.146		
	รวม	434	7467.655			
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	66.272	.33.136	1.444	0.236
	ภายในกลุ่ม	432	9908.739	22.936		
	รวม	434	9975.011			
ด้านการประเมินพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	243.452	121.726	3.137	0.044*
	ภายในกลุ่ม	432	16762.880	38.802		
	รวม	434	17006.340			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4333.839	2169.420	3.162	0.043*
	ภายในกลุ่ม	432	296376.800	686.057		
	รวม	434	300715.700			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ครูที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อสภาพสภาพนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เพราะทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ scheffe' ดังตาราง 12-13

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวิธีของ scheffe' (n = 435)

วุฒิทางการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี (n = 375)	ปริญญาโท (n = 76)	ปริญญาเอก (n = 2)
ปริญญาตรี	4.33	-	.04	.50*
ปริญญาโท	4.29	-	-	.46
ปริญญาเอก	3.83	-	-	-

*นัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ปริญญาตรีกับปริญญาเอก คือ ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมสูงกว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านประเมิน
พัฒนาการ (n=435) โดยวิธีของ Sheffe' (n = 435)

วุฒิทางการศึกษา	\bar{X}	ปริญญาตรี (n=375)	ปริญญาโท (n=76)	ปริญญาเอก (n=2)
ปริญญาตรี	4.35	-	.03	.45
ปริญญาโท	4.33	-	-	.43
ปริญญาเอก	3.90	-	-	-

*นัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำ
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ด้านการประเมินพัฒนาการ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวนตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (n = 435)

สภาพการนำหลักสูตรหลักสูตร	น้อยกว่า 5 ปี (n = 117)	5 -10 ปี (n = 283)	11 - 20 ปี (n = 23)	21 ปีขึ้นไป (n = 12)								
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติ	\bar{X}	ระดับ	S.D.	ระดับ	\bar{X}	ระดับ	S.D.	ระดับ				
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	4.30	0.69	มาก	4.33	0.70	มาก	4.35	0.75	มาก	4.09	0.89	มาก
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา												
2. ด้านการจัดประสบการณ์	4.38	0.60	มาก	4.39	0.60	มาก	4.37	0.63	มาก	4.13	0.71	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน	4.41	0.59	มาก	4.41	0.59	มาก	4.39	0.59	มาก	4.10	0.58	มาก
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้	4.32	0.58	มาก	4.31	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.08	0.59	มาก
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.35	0.62	มาก	4.35	0.64	มาก	4.38	0.59	มาก	4.13	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	4.35	0.58	มาก	4.36	0.59	มาก	4.36	0.60	มาก	4.11	0.64	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.38$) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.32$) และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.33$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.38$) ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.37$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.35$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.11$) จำแนกตามรายด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา ด้านประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.13$) ด้านการจัดทำแผนจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.10$) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.09$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P-value
ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	ระหว่างกลุ่ม	3	57.545	19.181	0.476	0.698
	ภายในกลุ่ม	431	17339.180	40.230		
	รวม	434	17396.720			
ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	304.732	101.577	2.786	0.040*
	ภายในกลุ่ม	431	15713.880	36.459		
	รวม	434	16018.610			
ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	60.009	20.003	1.164	0.322
	ภายในกลุ่ม	431	7401.360	17.172		
	รวม	434	7461.370			
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	185.779	61.926	2.729	0.043*
	ภายในกลุ่ม	431	9779.384	22.689		
	รวม	434	9965.163			
ด้านการประเมินพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	122.215	40.738	1.028	0.379
	ภายในกลุ่ม	431	17074.050	39.614		
	รวม	434	17196.270			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	6084.429	2028.143	2.858	0.036*
	ภายในกลุ่ม	431	305844.200	709.615		
	รวม	434	311928.600			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .050

จากตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เพราะทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ scheffe' ดังตาราง 16-17

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการจัดประสบการณ์ โดยวิธีของ Scheffe' (n = 435)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี (n = 117)	5-10 ปี (n = 283)	11-20 ปี (n = 23)	21 ปีขึ้นไป (n = 12)
น้อยกว่า 5 ปี	4.38	-	-.01	.01	.25
5-10 ปี	4.39	-	-	.02	.26
11-20 ปี	4.37	-	-	-	.24
21 ปีขึ้นไป	4.13	-	-	-	-

* นัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้าน ด้านการจัดประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธีการของ scheffe'

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ด้านการสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยวิธีการของ scheffe'

ประสบการณ์ ใน การปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี (n=117)	5-10 ปี (n=283)	11-20 ปี (n=23)	21 ปีขึ้นไป (n=12)
น้อยกว่า 5 ปี	4.32	-	.01	-.01	.24
5-10 ปี	4.31	-	-	-.02	.23
11-20 ปี	4.33	-	-	-	.25
21 ปีขึ้นไป	4.08	-	-	-	-

* นัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อ
การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้าน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง สภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการศึกษาการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ รองลงมา ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลในการจัดการศึกษาปฐมวัย รองลงมา สถานศึกษามีความพร้อมในการเชื่อมต่อของการจัดการศึกษาปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และสถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐานลักษณะ ที่พึงประสงค์ ตัว บ่งชี้ และ มาตรฐานพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560

1.2 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์จากการเล่นและการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง รองลงมา สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับ สถานการณ์สภาพจริง และ สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้งในการจัดกิจกรรมทักษะ

และสาระการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูสอนระดับปฐมวัยเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้กับเด็กโดยการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย

1.3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและพัฒนาครบทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา รองลงมา สถานศึกษามีการกำหนดหัวข้อเพื่อใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์และกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์จากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และ สถานศึกษามีการจัดบันทึกผลการจัดประสบการณ์ตามสภาพจริงโดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์เป็นหลัก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ต้องออกแบบและกำหนดกิจกรรมครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้

1.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความสะอาดและปลอดภัยพร้อมจะให้เด็กได้เรียนรู้ รองลงมา สถานศึกษามีการจัดหา อุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่นได้เพียงพอและเหมาะสมกับวัย และ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมสื่อและแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสมกับกิจกรรมเรียนรู้กับเด็ก ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่นที่พร้อมจะใช้งานเสมอ

1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน โดยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการมีการวิเคราะห์มาตรฐานตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 รองลงมา สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงของเด็กและ สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สรุปผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็น ต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่าง

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัด ทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และ ด้านประเมินพัฒนาการ มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe' พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท กับ ระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินพัฒนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต3 จำแนกตาม ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัด ประสบการณ์ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการนำหลักสูตรทักษะปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โดยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สภาพการศึกษาการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ รองลงมา ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดทำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดประสบการณ์ ตามลำดับ และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสถานศึกษามีการวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยครอบคลุมกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม ครบทั้ง 4 ด้าน ส่งผลให้การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กประสบผลสำเร็จมากที่สุด แต่เมื่อศึกษาถึง สภาพปัญหาด้านสื่อกลับพบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องจาก สื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ ของเด็ก มิใช่เพียงพอ ขาดคุณภาพ หรือยังไม่สามารถพัฒนาหรือจัดประสบการณ์เด็กได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยตาม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในแนวคิด และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ในการพัฒนาเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุล ครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย ต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินชีวิต การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก รวมทั้งการให้การศึกษาที่มี คุณภาพด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้ ตามจุดหมายของหลักสูตร ด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่สะท้อนถึงพัฒนาการและ การเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งครอบครัว สถานศึกษา และชุมชนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหา การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูปฐมวัย โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ ระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับ

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พบว่าสภาพการ นำหลักสูตร

หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ผู้ปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้าน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ฝ่ายบริหารมีส่วนร่วมสำคัญ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเอกสารหลักสูตร การแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตร การเตรียมความพร้อม รวมถึงการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดสาระการเรียนรู้ กำหนดระยะเวลาเรียน รวมถึงการสร้างประสบการณ์และองค์ความรู้ ในการเชื่อมต่อสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในหลักของการอบรม เลี้ยงดูและการให้การศึกษาเด็ก จะได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและ สติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา ฉนวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ คณะกรรมการจัดทำเอกสารหลักสูตรล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับไว้ได้จัดทำขึ้นด้วยความรอบคอบและมีมาตรฐาน เพียงพอมุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกด้าน ทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.2 ด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่ การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์โดยภาพรวมระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะฝ่ายบริหารมีการวางแผนและอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้ พัฒนาการเต็มศักยภาพ โดยครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดประสบการณ์บูรณาการที่หลากหลาย และเหมาะสมตามช่วงวัย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูร ณาผ่าน การเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรง อย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมี หลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์และการจัด กิจกรรมประจำวัน ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมายหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในหลักของการอบรมเลี้ยงดูและการให้ การศึกษาเด็ก จะได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมลภัทร เกตุแก้ว (2555) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู มีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบภารกิจตามหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ฝ่ายบริหารมีการส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาเอกสาร ออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักการการศึกษาปฐมวัย โดยครูเป็นผู้ทำหน้ากำหนดหัวข้อเพื่อใช้เป็นแกนในการจัดประสบการณ์ กำหนดรายละเอียดของหน่วย จัดทำแผนการจัดประสบการณ์รายวันและรายสัปดาห์ให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมและพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา รวมถึงต้องจัดทำบันทึกการจัดประสบการณ์ ทุกกิจกรรม ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวถึง แผนการจัดประสบการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ เด็กปฐมวัยเกิดแนวคิด ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ ค่านิยม และความเข้าใจอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ ได้รับ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมดุล สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ และมีความสุขในการ เรียนรู้ ผู้สอนทุกคน จึงจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัด ประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราภรณ์ กุณแสงคำ (2563) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการ บริหารหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้ พัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการ ออกแบบการจัดประสบการณ์ นอกจากนี้ ครูควรมีทักษะการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิด ความสนใจ และควรศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย แล้วจึงกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ให้เด็ก ปฐมวัยจำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการและวิธีการเรียนรู้ของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดังนั้นครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก และต้องเข้ารับ การอบรม การพัฒนาตนเองด้านการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการ จัดประสบการณ์และสามารถจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า สภาพการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฝ่ายบริหารมีหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนภายใน ภายนอก สถานศึกษาที่เหมาะสม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและเหมาะสมกับพัฒนาการของวัย โดยครู เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การจัดวาง การจัดสื่อและการรักษาความสะอาดของ อุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมของเด็กซึ่ง สื่อการสอน เป็นสิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอน ที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ก็คือ สื่อประเภท โสตทัศนูปกรณ์ รวมถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการ โสตทัศนศึกษา ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึงอุปกรณ์ต่างๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ คู่มือการที่ ครูอาจารย์เลือกมาวางแผนใช้เข้าไปในเนื้อหาหลักของหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม กับความต้องการ ระดับชั้นสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็น ไปอย่างประสิทธิภาพ มากที่สุด และสำนักวิชาการและ มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่าสื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมภายในสถานศึกษา ปฐมวัย ควรเป็นสื่อที่พัฒนาเด็กทั้งร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย การใช้สื่อก็เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลักษณะสื่อควรมีดังนี้ 1) สื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ ใกล้ตัวเด็ก 2) เป็นสื่อที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก 3) เป็นสื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่าน ประสบสัมผัสทั้ง 5 สะท้อนวัฒนธรรมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ตามโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรม 4) เป็นสื่อที่เด็กควรมีส่วนในการจัดป้ายนิเทศ โดยมีผลงานเด็กในหลากหลาย รูปแบบและบ้านเกิด มีการปรับเปลี่ยนทันต่อเหตุการณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้ และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ พัชราภรณ์ กุณแสงคำ (2563) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารหลักสูตรและ การจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสื่อการ สอนด้วยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการผลิต และ สนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสื่อการสอนหรือมีโอกาสไปศึกษาดูงานจาก หน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ครูควรเลือกสื่อของจริงที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก มาใช้ในการจัด ประสบการณ์ และควรสร้างเครือข่ายเพื่อนครูบนสังคมออนไลน์ เพื่อนำแนวคิด เทคนิค มา พัฒนาด้อยอดแล้วจัดทำสื่อเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากการสื่อการสอนในระดับ ปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง เพราะสื่อจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจอย่างเป็น รูปธรรมมากขึ้น ดังนั้นสื่อที่เลือกนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้น

ต้องเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัว ปลอดภัย มีความเหมาะสมกับช่วงวัยและสอดคล้องกับกิจกรรมที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องเลือกใช้สื่อที่อยู่ใกล้ ๆ ตัวเด็ก สอดคล้องกับช่วงวัย และควรเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสื่อการสอนในนำมาพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่า สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขตสาม ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะฝ่ายบริหารมีการกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 วิเคราะห์ตัวบ่งชี้และกำหนดวิธีการ รวมถึงเครื่องมือที่อย่างเหมาะสม โดยครูมีบทบาทในการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงของเด็ก กำหนดเกณฑ์ประเมิน ระดับคุณภาพ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูล สรุปผลและรายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาผ่าน การเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรง อย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน และยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รัตนา อินทะชัย (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ พบว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครบทุกด้านตามสภาพจริงโดยวิธีการและเครื่องมืออย่างหลากหลาย ควรมีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครบทุกด้านตามสภาพจริง โดยวิธีการและเครื่องมืออย่างหลากหลาย มีการจัดหาคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินพัฒนาการ จัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับการประเมินแต่ละด้าน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิกายการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูมีเพศที่ต่างกันมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพื่อให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาและพัฒนาให้เต็มที่ตามศักยภาพ รวมไปถึงการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับเด็กปฐมวัยให้ได้มากที่สุด ซึ่ง วริญญา ศิลาโคตร (2560) ได้อธิบายว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กระดับปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงความพร้อมในพัฒนาการทั้งสี่ด้านคือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา ความสนใจ แต่ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน ครูผู้สอนต้องสามารถปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นและบูรณาการกิจกรรม ครั้งแรกเวลาที่เหมาะสมกับเด็กโดยจัดกิจกรรมผ่านการเล่นเพราะการเล่นเป็นธรรมชาติของเด็ก โดยคำนึงถึงความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ในการจัด ประสบการณ์ จึงควรจัดในรูปแบบของการบูรณาการ ผสมผสานวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการจัดมุมกิจกรรม และรวมถึงด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ในบางโรงเรียนยังขาดแคลนสื่อที่เหมาะสมกับ พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยขาดทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ให้ความสำคัญจากการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับ เด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ชันทอง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันจะมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่สุดระดับ .05 ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และด้านการประเมินพัฒนาการต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของScheffe' พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พบว่าครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาเอกกับระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และด้านการประเมินพัฒนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ยังขาดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับวัยของเด็ก และยังขาดประสบการณ์ในด้านการพัฒนาศักยภาพเด็กในทุก ๆ ด้าน ซึ่งหลาย ๆ โรงเรียนมุ่งเน้นแต่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ อ่านออกเขียน ได้ ท่องจำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนทางโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง และผู้นำในชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ธนภร นิโรธร (2559) ได้กล่าวว่า การบริหาร งาน วิชาการ ระดับปฐมวัย หมายถึงการบริหารงาน แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนระดับปฐมวัย กำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีขอบเขตของงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมิน พัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้เครดิตปฐมวัยได้มีพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อาริยา เขียวรัตน์ (2560) ครูปฐมวัยที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและปริญญาโท คือมีปัญหาในเรื่องสารสนเทศ ล้าสมัย ไม่ตรงกับความต้องการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติการปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์ และด้านสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดสภาพแวดล้อม

สื่อและแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และไม่เข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร และการนำหลักสูตรมาใช้กับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัยและไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ฝ่ายบริหาร ครู ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีความเข้าใจในจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยทำให้โรงเรียนมีปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนและผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรต่อเนื่องเป็นระบบ ครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมสัมมนาและแสวงหาความรู้เพิ่มเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนด การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย ถือว่าเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และ สภาพที่พึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรการสร้างปฐมวัยกำหนด พรรษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชนมาออกแบบหลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี คำแก้ว (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัยควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ อยากสม่ำเสมอและผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง ด้านหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการจัดประสบการณ์ ฝ่ายบริหารและครูควรจัดประชุมให้ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยแก่บุคคลในชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โรงเรียนควรจัดให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหมื่นกันเรียนรู้ร่วมกัน

4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ทางหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณ ในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้แก่สถานศึกษาและชั้นเรียนและควรรักษานำสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชนและสถานศึกษาได้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

5. ด้านประเมินพัฒนาการ ครูควรจัดทำรายงานผลการพัฒนาการของเด็กให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกภาคเรียนแล้วนำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสมเพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็กแล้วนำผลไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

2. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). **นโยบายและแนวทางการปฏิบัติการในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2564, จาก
http://academic.obec.go.th/images/official/1600765436_d_1.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยาณี คำแก้ว. (2556). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์
กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ:
เบรน-เบสบู๊ค.
- ครองใจ ขวัญเกษม. (2552). **การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เครือมาศ แสนตรี. (2555). **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีผลต่อความพึงพอใจ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัน เพรส.
- ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2562). **ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive function) ของเด็กปฐมวัยด้านทักษะพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). **การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน**. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-20.
- ธนกร นิโรธร. (2559). **การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหาร**

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(3), 149-157.

ธงชัย ช่อพฤกษา. (2548). การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กำแพงเพชร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นิตยา ภัสสรศิริ และวิศิษฎ์ ลิ้มพัฒนศิริ. (2556). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

นิลณี วรวงษ์. (2562). การศึกษาปัญหาและแนวทางการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.

นฤมล เนียมหอม. (2555). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). บริหารงานการวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม.

ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ. (2548). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ปราณี เพ็งกลัด. (2552). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

พิมพ์จันทร์ พรหมมายด์. (2561). การศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดพื้นที่ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.

พิมพ์ภัทร เกตุแก้ว. (2555). ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานระดับปฐมวัยตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

พัชราภรณ์ กุณแสงคำ และสฤติพร เซาว์นชัย (ผู้บรรยาย). (25-26 มีนาคม 2563). การบริหาร

หลักสูตรและการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “มศว.วิจัย” ครั้งที่ 13 (หน้า 1464-1472). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มัทนา ฉวนพัยค์ษ์. (2558). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รัตนา อินทะชัย. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- รุ่งเรือง จวงกระโทก. (2550). **ปัญหาการบริหารงานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รัตนาภรณ์ เตปินตา. (2555). **ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วริญญา ศิลาโคตร. (2560). **สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคม อาเซียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- วัชรีย์ บุรณสิงห์. (2546). **จริยธรรมและภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิพันธ์ุ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). **เอกสารประกอบการเรียนการศึกษาปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 5).** กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการสื่อและสิ่งพิมพ์กราฟิคไซท์.
- สุพัตรา ชันทอง. (2562). **แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์. (2542). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2562). **รายงานการนิเทศและ ติดตามผลการประเมินหลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

เชียงใหม่ เขต 3. เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). รายงานประจำปี 2554 การจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สมบัติ สิงห์คำ. (2550). ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

อารีญา เขียวรัตน์. (2558). การใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

อรพรรณ รัตน์วงศ์. (2551). การศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

เอรินทร์ แสงวงสาย. (2551). การเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการบริหารศึกษา
มหาบัณฑิตและดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นางสาวสักการะ หนั่นชัย
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงาน
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
3. นายชวลิต ชัยชนะ
ผู้อำนวยการโรงเรียน ต.ช.ด. ไล่ฮอนส์มหาจักร 8

ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามระดับความคิดเห็นดังนี้

ถ้าเห็นว่า สอดคล้อง ให้คะแนน +1

ถ้าเห็นว่า ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

ถ้าเห็นว่า ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย						
1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึง ประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	1+	+1	+1	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยยึดหลักสูตรตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการสร้างความรู้ความเข้าใจในเอกสาร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูสอนระดับปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการจัดการวางแผนกรรมการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

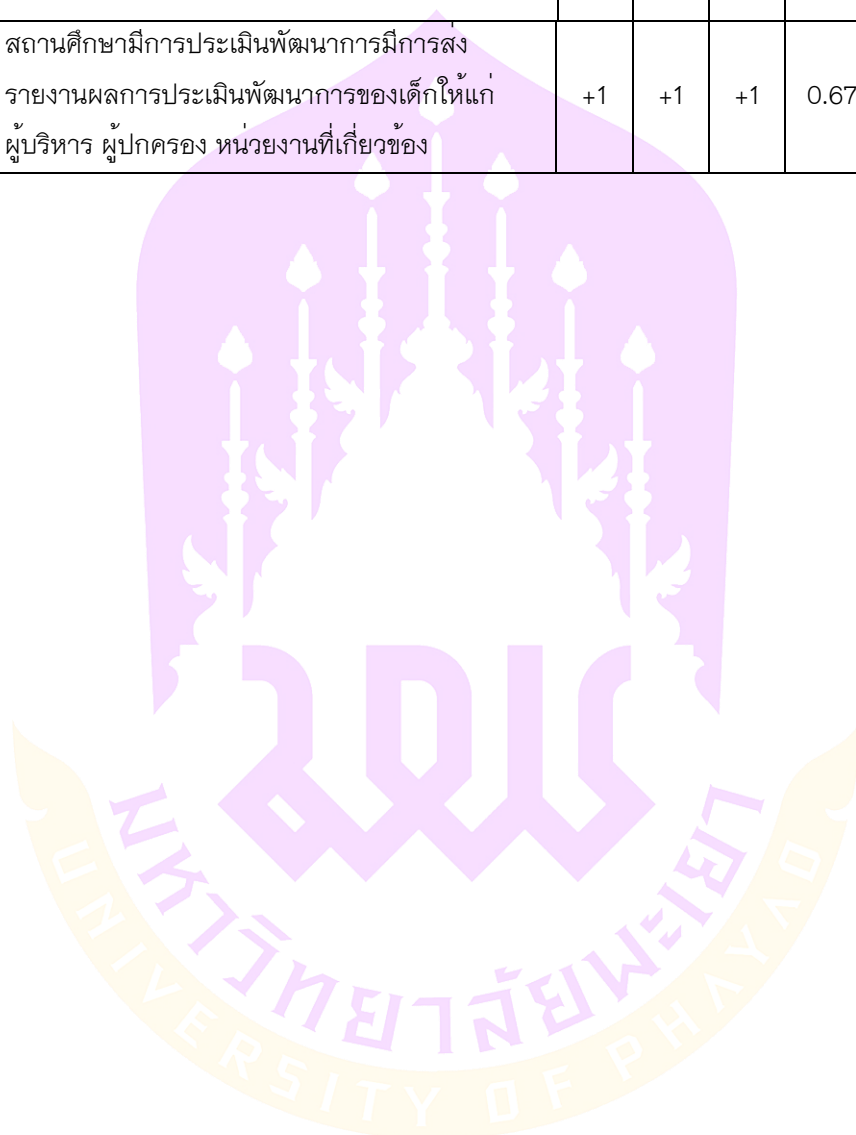
ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
5	สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมการนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติและเพื่อรองรับการ ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาเรียนที่เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลในการจัด การศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9	สถานศึกษามีความพร้อมในการเชื่อมต่อของการจัด ศึกษาปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การจัดประสบการณ์						
10	สถานศึกษามีการประสบการณ์แบบบูรณาการโดย ทั้งการจัดกิจกรรม ทักษะ1และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
11	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์จากการเล่นและ การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12	สถานศึกษามีการจัดการส่งเสริมให้ครูสอนระดับ ปฐมวัยเป็นผู้อำนวยความสะดวก และสนับสนุน การเรียนรู้กับเด็กของการจัดประสบการณ์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
13	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์เป็นการเปิด โอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น สื่อ และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยสอดคล้อง กับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมของเด็ก	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
14	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
15	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมี ทักษะชีวิตและมีการปฏิบัติตามแนวทางหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
16	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการ พัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัยและมีความเป็นไทย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส ทั้งห้า	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์แต่ช่วงวัยมี ความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
19	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยการวางแผน ไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์						
20	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูระดับปฐมวัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ เพิ่มเติมให้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
21	สถานศึกษามีการออกแบบการจัดประสบการณ์มี ความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
22	สถานศึกษามีการกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็น แกนกลางในการจัดประสบการณ์และกำหนด รายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์จากการ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัด ประสบการณ์รายวันครอบคลุมจุดประสงค์การ เรียนรู้และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
24	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนประสพการณ์ราย สัปดาห์ต้องออกแบบและกำหนดกิจกรรมครอบคลุม กลุ่มครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการ เรียนรู้	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
25	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัด ประสพการณ์ต้องครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและพัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
26	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัด ประสพการณ์มีการบันทึกผลการจัดประสพการณ์ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัด ประสพการณ์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้						
27	สถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ได้เหมาะสมกับพัฒนาการ และวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
28	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่ง เรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้กับเด็ก	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
29	สถานศึกษามีการจัดหาขนาดของอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ความเหมาะสมวัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
30	สถานศึกษามีการรักษาความสะอาดของอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ที่พร้อมจะใช้งานเสมอ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
31	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความสะอาดและปลอดภัยพร้อมจะ让孩子ได้เรียนรู้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
32	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่ง เรียนรู้มีส่งเสริมให้พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
33	สถานศึกษามีการจัดสื่อที่หลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
34	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเหมาะสมและเพียงพอต่อการ จัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
การประเมินพัฒนาการ						
35	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการกำหนด ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้และ สภาพที่พึงประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
36	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ในการ กำหนดประเด็นการประเมิน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
37	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการได้กำหนด วิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือที่ใช้การประเมิน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
38	สถานศึกษามีมีการประเมินพัฒนาการตามสภาพ จริงของเด็ก	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
39	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการกำหนด เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
40	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของ พัฒนาการของเด็ก	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
41	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็น รายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
42	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการได้มีการ สรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อแสดงถึง พัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
43	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการรายงาน ผลการประเมินพัฒนาการเด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ใน การพัฒนาและปรับปรุงต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนครั้งต่อไป	+1	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
44	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการมีการส่ง รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

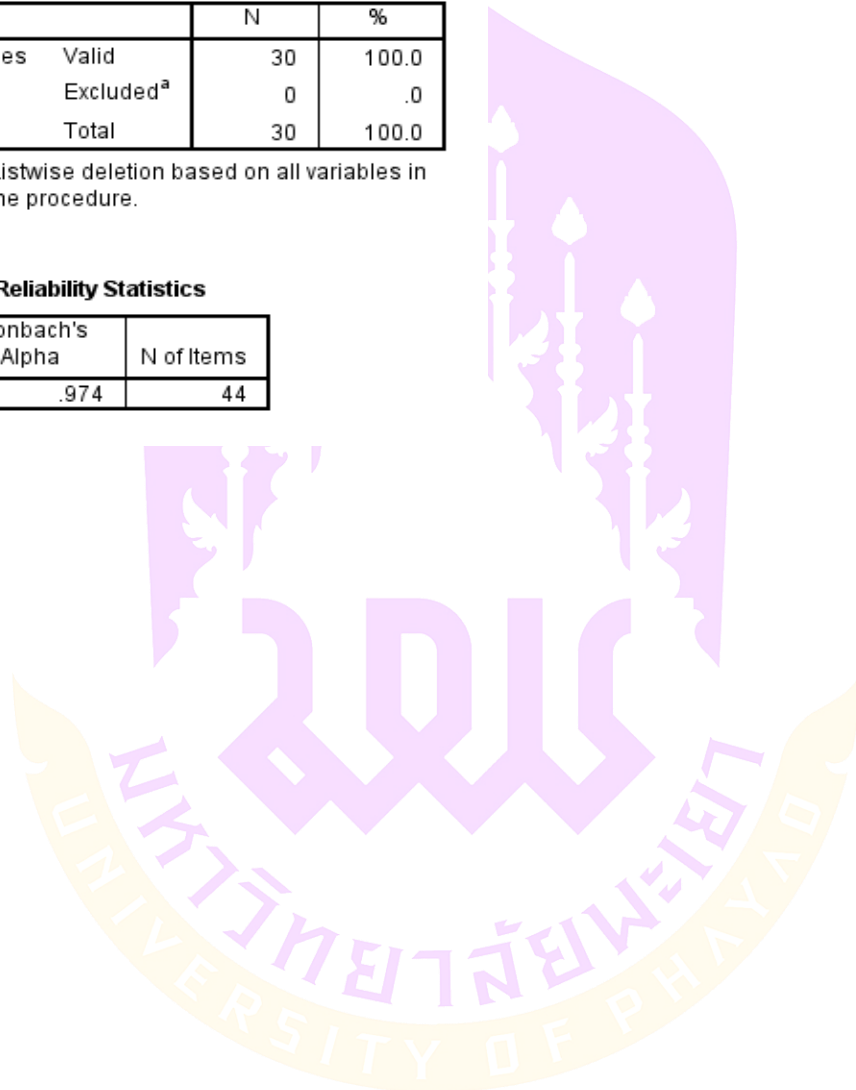
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.974	44

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เปิดสถานศึกษา
สอนระดับ ชั้นปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
ตอนที่ 2 สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า
3. จากแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านเว็บไซต์
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd_w9OfYNpxrlJWOR3yEuDOjQH9erovqnvJySoMfHvlnQUNw/viewform โดยสามารถเข้าสู่เว็บไซต์ผ่านการใช้กล้องโทรศัพท์มือถือ สแกน
QR -Code ด้านล่าง และผู้วิจัยจะส่งผลการวิจัยให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามทางออนไลน์เมื่อวิจัย
เสร็จสมบูรณ์

ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ให้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้นผู้วิจัยถือว่าเป็นความลับ ไม่มี
ผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นางสาวกฤติยา นุชเกษม
นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

QR -Code สำหรับตอบแบบสอบถามออนไลน์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ถูก ใน หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ ชาย หญิง

2. วุฒิทางการศึกษา

ระดับปริญญาตรี

ระดับปริญญาโท

ระดับปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5-10 ปี

11-20 ปี

21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับสภาพการนำหลักสูตร

การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา

- 5 หมายถึง ระดับคุณภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับคุณภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติระดับมาก
 3 หมายถึง ระดับคุณภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับคุณภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติระดับน้อย
 1 หมายถึง ระดับคุณภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาสู่การปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย						
1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึง ประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560					
2	สถานศึกษามีการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยยึดหลักสูตรตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพพึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560					
3	สถานศึกษามีการสร้างความรู้ความเข้าใจใน เอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และคู่มือของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้กับผู้บริหาร ครูสอนระดับปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
4	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย					
5	สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมการนำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติและเพื่อ รองรับการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย					
6	สถานศึกษามีการกำหนดระยะเวลาเรียนที่ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก					

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
7	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					
8	สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลในการ จัดการศึกษาปฐมวัย					
9	สถานศึกษามีความพร้อมในการเชื่อมต่อของการ จัดศึกษาปฐมวัยสู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1					
การจัดประสบการณ์						
10	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ทั้งในการจัดกิจกรรม ทักษะและสาระการเรียนรู้					
11	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์จากการเล่น และการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดย องค์รวมอย่างต่อเนื่อง					
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูสอนระดับปฐมวัย เป็นผู้อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการ เรียนรู้กับเด็กโดยการจัดประสบการณ์ที่ หลากหลาย					
13	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยการเปิด โอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีการใช้สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยสอดคล้อง กับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมของเด็ก					
14	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง					
15	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้ เด็กมีทักษะชีวิตและมีการปฏิบัติตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
16	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการ พัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัยและมีความเป็นไทย					

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
17	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า					
18	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์และจัดทำแผนได้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กแต่ละช่วงวัย					
19	สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมตามสถานการณ์สภาพจริง					
การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์						
20	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูระดับปฐมวัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพิ่มเติมให้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น					
21	สถานศึกษามีการออกแบบการจัดประสบการณ์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560					
22	สถานศึกษามีการกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์และกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์จากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย					
23	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนการจัดประสบการณ์รายวันครบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้					
24	สถานศึกษามีการจัดทำเขียนแผนประสบการณ์รายสัปดาห์ต้องออกแบบและกำหนดกิจกรรมครบคลุมครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้					

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
25	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยครอบคลุมกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมและ พัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา					
26	สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกผลการจัด ประสบการณ์ตามสภาพจริงโดยยึดจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ เป็นหลัก					
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้						
27	สถานศึกษามีการจัดวางอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่อง เล่น ครุภัณฑ์ ได้เหมาะสมกับพัฒนาการและวัย					
28	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และ แหล่งเรียนรู้ ได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ กับเด็ก					
29	สถานศึกษามีการจัดหาอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่นได้เพียงพอและความเหมาะสมกับวัย					
30	สถานศึกษามีการรักษาความสะอาดของอุปกรณ์ วัสดุ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ที่พร้อมจะใช้งาน เสมอ					
31	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอก ห้องเรียนให้มีความสะอาดและปลอดภัยพร้อมจะ ให้เด็กได้เรียนรู้					
32	สถานศึกษามีการจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้มีส่งเสริม ให้พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก					
33	สถานศึกษามีการจัดสื่อที่หลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอ					

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
34	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอกสถานศึกษาเหมาะสมและเพียงพอต่อ การจัดกิจกรรม					
การประเมินพัฒนาการ						
35	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึง ประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560					
36	สถานศึกษามีกำหนดประเด็นการประเมิน พัฒนาการ มีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และ สภาพที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560					
37	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการได้กำหนด วิธีการและเครื่องมือที่ใช้การประเมินอย่าง หลากหลาย					
38	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการตามสภาพ จริงของเด็ก					
39	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการโดยกำหนด เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ					
40	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการโดยมีการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของ พัฒนาการของเด็ก					
41	สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็น รายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ					
42	สถานศึกษามีการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ ของเด็กเพื่อแสดงถึงพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ ที่	สภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การ ปฏิบัติของสถานศึกษา	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
43	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินพัฒนาการ เด็กเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งต่อไป					
44	สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมิน พัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กฤติยา นุชเกษม
วัน เดือน ปี เกิด	8 สิงหาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ศษ.บ. (การศึกษาปฐมวัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	486 หมู่ 14 ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	กฤติยา นุชเกษม. (ผู้บรรยาย). (17-23 เมษายน 2565). การศึกษาสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8 (หน้า 481-496). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

